

AŠ-ANTROKAS!

Pratybų sąsiuvinis

Pratybų sąsiuvinis
lituanistinės mokyklos II klasei

1

Projekto vadovė	LAIMA APANAVIČIENĖ
Autorė	ELENA MARCELIONIENĖ
Iliustracijos, dizainas ir maketavimas	MINDAUGAS BRASLAUSKAS
Viršelio iliustracija	MARTA ŽURAVSKAJA

Pasiūlymus teikė:

Čikagos lituanistinės mokyklos mokytojos RITA GUDZEVIČIENĖ, VILMA POLIUVIENĖ, Lemonto Maironio lituanistinės mokyklos mokytojos ASTA ALINKEVIČIENĖ, REGINA MIELDAŽYS, LINA USANOVAS, Naujojo Džersio Dr. Vinco Kudirkos lituanistinės mokyklos mokytoja JURGITA GALAVACKIENĖ, Australijos Sidnėjaus lituanistinės mokyklos mokytoja DALIA ELENA SOLOVJOVIENĖ

SUTARTINIAI ŽENKLAI

4–7	VADOVĖLIO PUSLAPIAI
1	UŽDUOTIES NUMERIS
	KLAUSYKIS
	PASAKOK
	SPALVINK, PIEŠK, PABRAUK, SUJUNK
	RAŠYK, ĮRAŠYK, PERRAŠYK
	AIŠKINKIS ŽODĮ
	NAMŲ DARBAI
	MOKYTOJUI, TĖVAMS

Pirmasis leidimas
Čikaga 2017

4–7 1. MES VĖL MOKYKLOJE!

- 1 Perskaityk, kokie šūksniai skamba mokyklos kieme. Kokį tu norėtum įrašyti? Parašyk, jei moki.

- 2 Nurašyk tau labiausiai patikusį pasisveikinimą su mokykla, mokytoja ar mokytoju, draugu ar drauge (tik įrašyk jų vardus). O jeigu nori, sukurk savo. Nepamiršk pabaigoje parašyti savo vardo.

- 3 Ar per vasarą nepamiršai lietuviškų raidžių? Pasitikrink: prie didžiosios raidės parašyk mažąją, prie mažosios – didžiąją.

Bb	Vv	j	z	e	G	dž	Y	Ž
S	A	Dz	Ė	r	f	t	š	K
O	Č	Ą	H	U	n	Ch	Ę	
c	M	J	P	d	L	Ū	u	

Prisimena sveikinimosi, kitus mandagumo žodžius. Kartoja raides

4–7 1. MES VĖL MOKYKLOJE!

Smagu mokykloje, kai visi draugiški, gražiai bendrauja. Tam kuriamos klasės taisyklės. Pagalvok ir parašyk, kokios taisyklės tu norėtum.

Mūsų klasės taisyklės:

1. Mokykloje kalbame tik lietuviškai.

2. _____

Aptarkite kiekvieno sukurtą taisyklę. Surašykite jas ant didelio popieriaus lapo ir pakabinkite klasėje.

Mokykloje tu turėsi ne tik sąsiuvinį „Aš – antrokas“, bet ir daugiau sąsiuvinių. Išmok taisyklingai užrašyti savo vardą, pavardę, mokyklos pavadinimą ant sąsiuvinio viršelio. Paskui ten viską gražiai parašyk.

Pratybų sąsiuvinis

Ryčio Aušraičio,
Čikagos lituanistinės mokyklos
2A kl. mokinio

Pasitikrink, ar per vasarą nepamiršai skaityti. Pirmiausia perskaityk eilėraštį, pagalvok, ar viską supratai, išsiaiškink, įmink mįslę. Tada skaityk antrą kartą ir pažymėk žodžius, kuriuos skaitydamas skiemenavai, klydai. Įvertink save.

MĮSLĖ

Justinas Marcinkevičius

Tris pupas
Dedu į rėtį
Ir einu
Tų pupų sėti.

Vieną valgau,
Antrą sėju,
Trečią –
Vandeniui palieju.

Dvi išdygo.
O pa pa!
Kurgi dar viena
pupa?

Aš _____

- skaitau puikiai
- skaitau gerai
- turiu pasistengti

Kuria elgesio klasėje taisyklės. Pasitikrina skaitymo gebėjimus

8

Parašyk diktantą, kurį diktuoja mokytoja. Paskui visi kartu tikrinkitės: aptarkite kiekvieną žodį, kiekvienas išsitaisykite klaidas. Įvertink save.

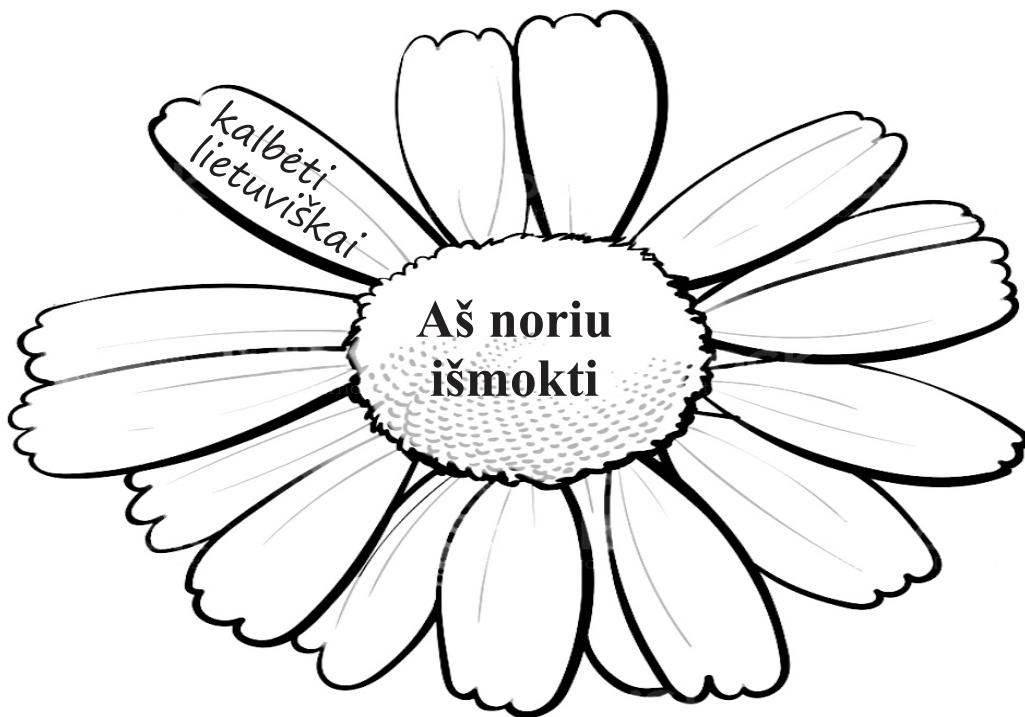
Diktantas

Aš _____

- rašau be klaidų
- darau mažai klaidų
- dar darau klaidų

9

Visi kartu aptarkite, ko norėsite išmokyti antroje klasėje. Parašykite.

kalbėti
suprasti
bendrauti
skaityti
rašyti
dainuoti
skaičiuoti

Pasitikrina rašymo gebėjimus. Aptaria, ko sieks antroje klasėje

Namų darbai

- 1 Vieną kartą tyliai perskaityk eilėraščio posmus. Paskui garsiai paskaityk juos tėveliams. Paprašyk, kad jie įvertintų tave – lapelyje parašytų, kaip tu skaitai.

Vytė Nemunėlis

Rytmečio saulutė
Šypsosi ir šviečia,
O mokyklos durys
„Prašom klasėn“ – kviečia.

Prašom – čia rašysim,
Prašom – čia skaičiuosim,
Pertraukos sulaukę,
Žaisim ir dainuosim.

Tu _____

- skaitai puikiai
- skaitai gerai
- turi pasistengti

- 2 Pagalvok ir atsakyk į klausimus. Jei sunku, paprašyk namiškių pagalbos.

Ką veikėte pirmą savaitgalį mokykloje?

Pirmą savaitgalį mokykloje mes _____

Kaip tu jauteisi?

Man buvo _____

Koks tavo suolo draugo ar draugės vardas?

Mano suolo draug _____

- 3 Dešinėje pusėje surašyti šeši tau svarbūs punktai. Perskaityk juos kartu su tėveliais. Išrinkite tris tau svarbiausius. Nurašyk juos.

Ko norėčiau mokytis?

Antroje klasėje aš norėčiau mokytis

- gražiai tarti
lietuviškus žodžius
- išmokti naujų
žodžių
- gražiai skaityti
- be klaidų rašyti
- kurti pasakas,
pasakojimus,
eilėraščius,
- vaidinti, dainuoti

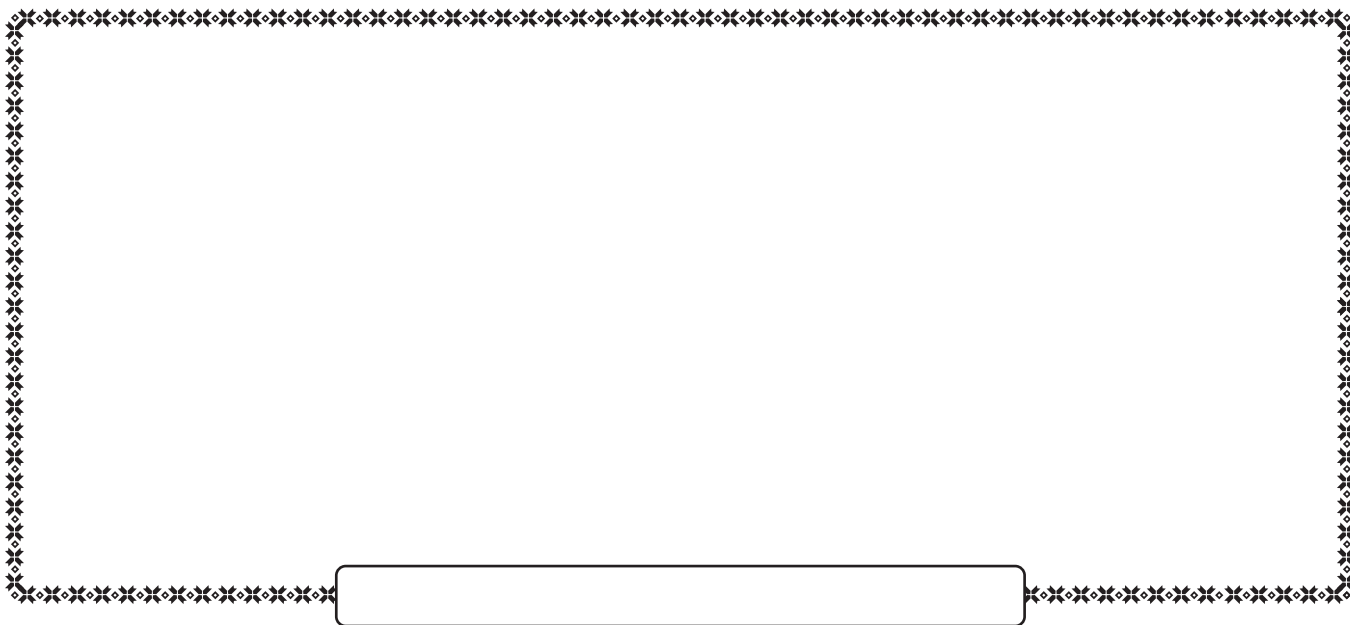

Apmąsto savo norus, atgamina skaitymo ir rašymo gebėjimus

4 Pasirenk pasakoti vasaros įspūdžius.

1. Prisimink pačią gražiausią dieną ar įdomiausią įvykį ir nupiešk. Sugalvok ir parašyk piešinio pavadinimą.

2. Parašyk šalių, miestų ar miestelių, kaimų, kuriuose buvai, pavadinimus. Jei nemokėsi, paprašyk namiškių pagalbos.

PRISIMINK!

Šalių, miestų, miestelių, kaimų, upių ir kitų vietovių pavadinimus rašome didžiąja raide.

3. Parašyk naujų draugų, su kuriais susipažinai, savo giminių, su kuriais bendravai, vardus.

PRISIMINK!

Žmonių pavardes, vardus rašome didžiąja raide.

Rengiasi pasakoti atostogų įspūdžius. Prisimena vardų, pavadinimų rašymą

8–11 2. VASARĄ BUVO SMAGU!

1

Kai žiūri į vasaros piešinius, nuotraukas, kokie žodžiai apie vasarą tau pirmiausia ateina į galvą? Parašyk juos šiame piešinyje.

2

Sugalvok gražų sakinį apie vasarą. Gali vartoti parašytus žodžius.

3

Surenkite klasėje savo piešinių, nuotraukų apie vasarą parodą. Prie jų ant lapelių ar juostelių parašykite jums labiausiai patikusius sakinius.

4

Perskaityk kelis sakinius iš Dovilės rašinėlio. Padėk jai įrašyti datas. Jas Dovilė trumpai susirašė lapelyje.

Mano atostogos prasidėjo _____.
_____ su mamyte išskridome į Lietuvą.
Nuo _____ iki _____ ilsėjomės
Palangoje. Į Čikagą grįžau _____.

Birželis

1 d. atostogų
pradžią.

Liepa

6 d. į Lietuvą
15–25 d.
Palangoje

Rugpjūtis

2 d. grįžtame
namo

5

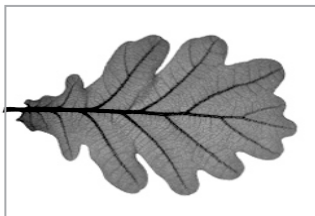
Surenkite „spaudos konferenciją“ apie praėjusią vasarą: vieni klauskite, kiti atsakykite. Stenkitės kalbėti lietuviškai, bet jei ko nežinosite, galite paaiškinti ir anglų kalba. Pasakojimus papildykite nuotraukomis ar video medžiaga.

Plečia žodyną vasaros tema, sudaro sakinius, pasakoja. Mokosi rašyti datą

6

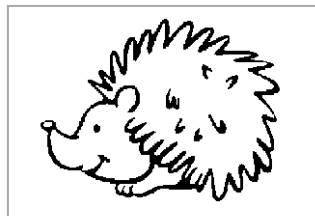
Kas nupiešta? Tarkite žodžių garsus. Balsių langelius nuspelvinkite raudonai, priebalsių – mėlynai.

--	--	--	--	--

--	--	--	--	--

--	--	--	--	--

PRISIMINK!

Balsius tari atvira burna:
a, e, o, ė, y, u, ū
Priebalsius tari beveik uždara burna, su kliūtimis:
b, p, d, t, k, g, m, s, š, ž, ...

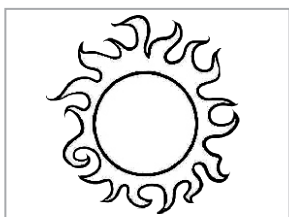
7

Išmokite skaityti šiuos sakinius. Tarkite kiekvieną žodį ir pasakykite, kurie garsai yra balsiai, kurie – priebalsiai. Bales nuspelvinkite raudonai, priebalses – mėlynai.

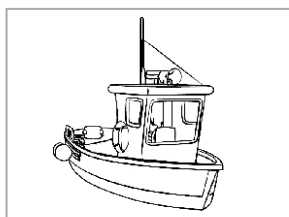
Vasara. Vėjas atpūtė debesėlį. Ėmė lyti.

8

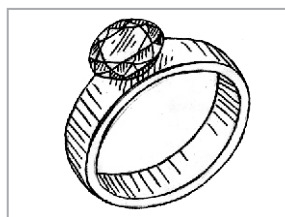
Kas nupiešta? Tarkite žodžius skiemenimis. Kuriame skiemenyje yra dvibalsis? Nuspelvinkite žaliai dvibalsio langelį.

--	--	--	--

--	--	--	--	--

--	--	--	--	--

--	--	--	--

9

Perskaitykite eilėraščio posmus. Apie ką jie? Raskite žodžius, kuriuose yra dvibalsių. Jų raides nuspelvinkite žaliai.

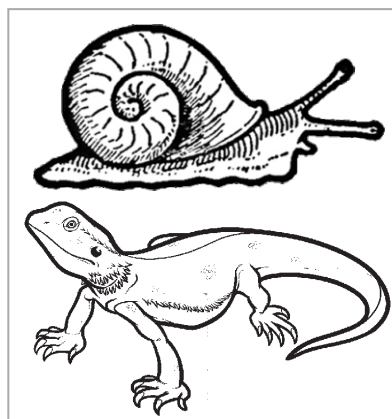
SRAIGĖ

Česlovas Navakauskas

Sraigė skubinos į puotą
Pas driežiuką sidabruotą.

Tai šuoliavo, tai lapsėjo –
Net namelis jos drebėjo.

Kai per slenkstį kopė sraigė –
Driežas šaukštus plauti baigė.

PRISIMINK!

dvibalsis – du balsiai viename skiemenyje

puota
driežas
driežiukas
sidabras
sidabruotas
slenkstis

Kartoja lietuvių kalbos garsus: balsius, priebalsius, dvibalsius

8-11 2. VASARĄ BUVO SMAGU!

10 Pabėgo žodžių balsės. Pasitarkite su draugu ar drauge ir gražinkite jas į vietas.

(a) v _ s _ r _	(ū) _ š _ r _	(a) j _ r _	(ė) _ p _ (u)
(u) (ė) (a)	(a) (ė)	(a)	(i)
(a) l _ kt _ v _ s	sm _ l _ s	ž _ l _	ž _ v _ s
(i)	(ė)	(o)	(u)

11 Pabėgo žodžių priebalsės. Gražinkite jas į vietas.

(š) (d) (r) (p) (s) (k) (n) (l) (s) (v)

_ o _ e _ _ i _ o _ o _ _ y _ o _ .

12 Perskaitykite eilėraščio posmus. Kas atsitiko košei? Pabraukite žodžius, kuriuose yra dvibalsių.

Jonas Lapašinskas

Kruopų tyrė
Virė vyrai,
O išvirė –
Nesigyrė...

Vietoj vaišių,
Šaukštus laižė,
Širdo baisiai,
Ko nemaišė

Puodo juodo,
Karšto puodo, –
Košė puode
Net pajuodo...

PRISIMINK!

Lietuvių kalbos
dvibalsiai:
ai, au, ei, ui,
ie, uo

13 Visi drauge kartokite trečią posmą, kol išmoksate atmintinai. Paskui sakykite jį labai greitai. Stenkitės taisyklingai tarti dvibalsį **uo**.

14 Pažaiskite ir su dvibalsiu **ie**: chorą pamėgdžiokite Lietuvos paukštelį volungę.

Ieva, Ieva,
Neganyk po pievą!

Ieva, Ieva,
Neganyk po pievą!

Kartoja balsius, priebalsius, dvibalsius, mokosi juos taisyklingai tarti

Namų darbai

1

Apie vasaros atostogas jau pasakojai, piešei įdomiausią įvykį arba tą dieną, kuri tau labiausiai įsiminė. Dabar parašyk rašinėlį. Gali pasirinkti pavadinimą, sakinį ar jų pradžių iš šių lapelių. Kviesk į talką tėvelius.

Gražiausia mano vasaros diena
Smagus nuotykis
Kaip mes...
Įdomiausia vasaros diena
Mūsų kelionė į
Įdomi kelionė

Vasara jau baigėsi. O aš vis negaliu pamiršti ... Visa mūsų šeima skridome (važiavome, plaukėme)... Atvykome į ... Mus pasitiko... Mes pamatėme... Aš apžiūrėjau (maudžiausi, žaidžiau, supausi, plaukiojau, važinėjausi...)... Man labai patiko ... Šios dienos (išvykos, kelionės) niekada nepamiršiu.

2

O dabar drauge pažaiskite: išbraukite nereikalingą skiemenį ir perskaitykite patarles. Aptark jas su tėveliais.

Ką išmoktosi matožas, neužtomirši setonas.
Kas stokaito ratošo, todunos nepratošo.

mažas –
mažai metų,
vaikas
senas –
daug metų,
senelis

Mokosi aprašyti įspūdžius

12–15 3. AUGAME IR KEIČIAMĖS

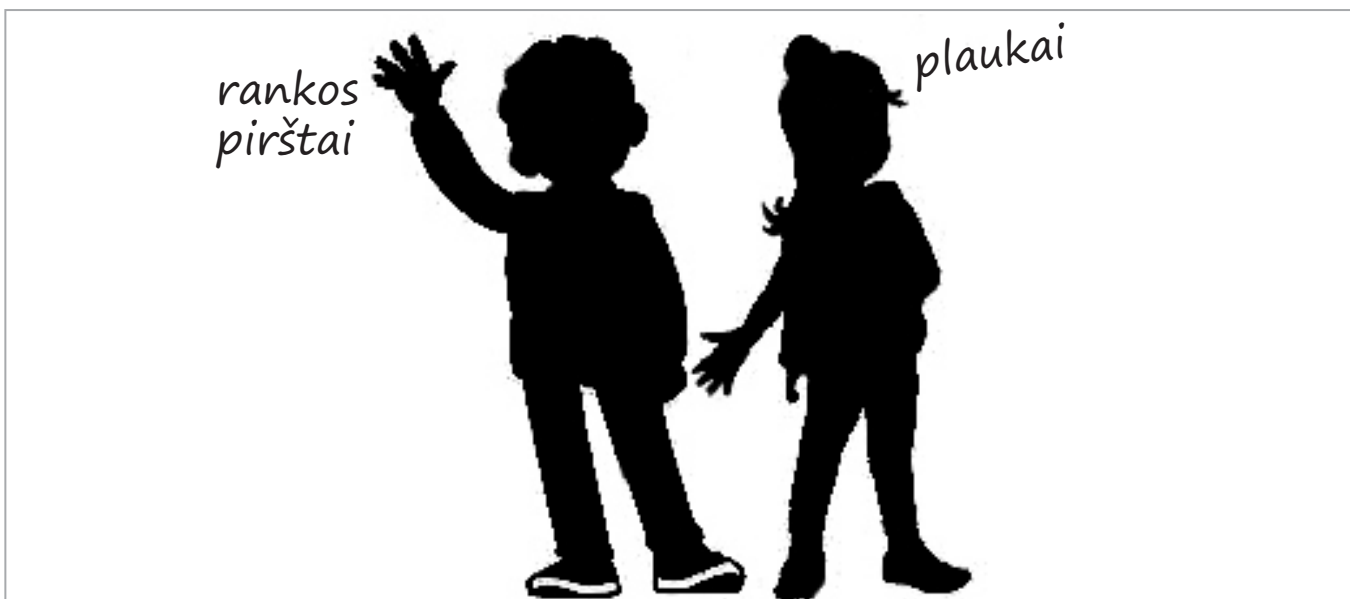
1

Įdomu stebėti, kaip augate? Vienas prie kito atsistokite prie klasės sienos. Mokytoja tegul kreida nupiešia jūsų pečių ir galvų kontūrus (galima piešti ant pritvirtintos plačios popieriaus juostos). Kiekvienas parašykite savo vardą. Pavasarį vėl padarykite tą patį – matysite, kiek paaugote.

2

Įsivaizduok, kad čia nupieštas tavo kontūras. Kokius žmogaus kūno dalių, drabužių pavadinimus prisimeni. Parašyk juos prie kontūro. Nepamiršk savo vardo.

2

Kaip tu pasikeitei per vasarą? Visi pasitarkite ir baikite atsakyti į klausimus.

Per vasarą aš paaugau _____.

Paaugo mano kojos, rankos, liemuo.

Man jau per maži mano _____

Man reikia didesnių _____.

Aš jau pasiekiu _____.

Moku _____.

Vasarą pailsėjau, todėl esu _____.

Daug keliavau, skaičiau, todėl esu _____.

Gal žinai, kiek colių paaugai?
Kurie drabužiai tau jau per maži?
Ar tau reikia didesnių batų?
Ką tu jau gali pasiekti, ko nepasiekdavai?
Ką jau išmokai, gali padaryti?
Kaip dar pasikeitei? (tapai stipresnis, sveikesnis, protingesnis)

Prisimena ir plečia žodyną žmogaus, drabužių tema. Atsako į klausimus

Pasitikrink, ar vodovėlyje atidžiai skaitei pasakojimą apie Rasutę, ar jį supratai? Rask lapelyje ir įrašyk tinkamus žodžius.

Rasutės sapnas

Rasutė sapnavo, kad _____ į ežerą.
 Ji garsiai _____ ir _____.
 – Ką _____, – paklausė mama.
 – Aš iš aukštai _____.
 – Tu _____, – paaiškino mama.

augi
krenta
pabudo
kritau
sušuko
sapnavai

Jau pasakojai Rasutės istoriją, kurią nupiešė dailininkė. O dabar perskaityk ir sunumeruok šios istorijos sakinius, nes jie surašyti ne iš eilės.

- ☐ Bumpt – atsitrenkė į kietą žemę.
- ☒ 1 Rasutė užlipo ant šiaudų stirtos.
- ☐ Rasutė negalėjo paeiti.
- ☐ Gydytojas sugipsavo koją.
- ☐ Vieną koją nusmelkė skausmas.
- ☐ Ją nuvežė į ligoninę.
- ☐ Ji atsisėdo ant stirtos krašto ir čiūžt žemyn.

trenktis
atsitrenkti
smelkti
nusmelkti
gipsas
gipsuoti
sugipsuoti

Perskaityk tekstą. Nurašyk pabrauktus žodžius. Tark juos. Trumpųjų balsių raides pabrauk viena linija, ilgųjų dviem.

Smagu vasarą pas močiutę prie ežero. Gali maudytis, žvejoti. Gera rytą atsibusti. Net sapnai tokie gražūs. Močiutė jau prikepė didelę lėkštę sklindžių. Skanu juos valgyti su uogiene.

PRISIMINK!

Trumpuosius balsius tariame trumpai

– a, e, i, u:
rasa, degtukas, ridikas.

Ilguosius balsius tariame ilgai

– a, ą, e, ę, è, į, y, ū, ū, o:
lapą, sesę, gėlę, šį rytą, lūpų, moko.

Pažaiskite žodžiais: tarkite juos chorų:

visus skiemenis trumpai: **rasa** – **kasa** – **vaza** – **maža** – **gera**

visus skiemenis ilgai: **rasos** – **kasos** – **vazos** – **mažos** – **geros**

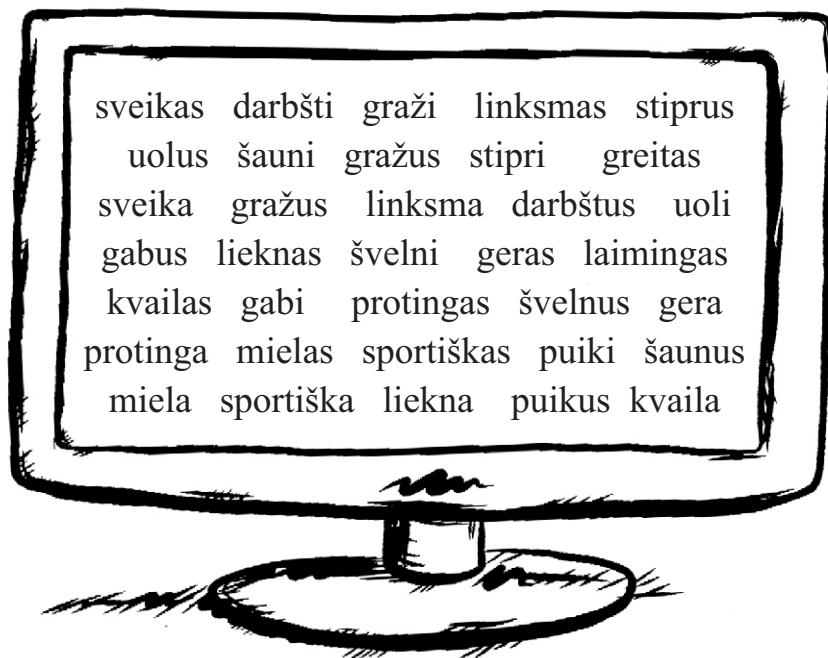
Pasitikrina, kaip suprato skaitytą tekstą. Prisimena ilguosius ir trumpuosius balsius

8

Gudri kompiuterio programa tau pateikė daug žodžių. Išsirink, kurie tau tinka sakiniui baigti.

PRISIMINK!

Dvibalsiai:

Aš norėčiau būti ...

9

Iš 8-o pratimo išrink po tris žodžius su šiais dvibalsiais. Jeigu kuriam nerasi, sugalvok.

ai 	au 	ei
		
ui 	ie 	uo
		
		

10

Štai ką apie Zuikį Puikį parašė vienos klasės antrokai, perskaite visą E. Mieželaičio kūrinį „Zuikis Puikis“. Rask dvibalsius, nuspalvink jų raides.

Zuikis Puikis labai pasikeitė. Jis puikiai skaito, deklamuoja, dainuoja. Zuikis daugiau nešoka su lape, negražia kopūstų ir nemiega po krūmu. Kiekvieną rytą jis šokuoja į mokyklą ir uoliai mokosi.

Rašo apie save. Prisimena dvibalsius

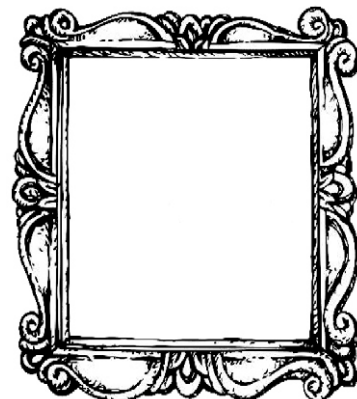
Namų darbai

1

Paklausinėk tėvelių, koks ar kokia tu buvai, kai gimei. Kartu įrašykite tinkamus skaičius ir žodžius. Nupiešk save mažą rėmelyje arba priklijuok nuotrauką.

Kai gimiau

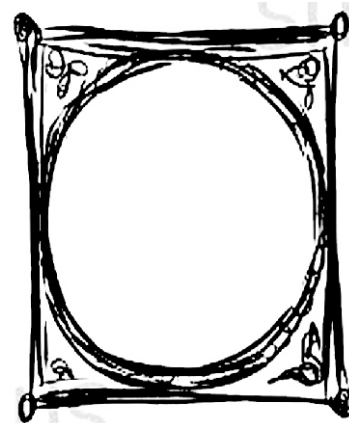
Kai gimiau, aš svėriau _____ .
 Mano ūgis buvo _____ . Mano
 plaukai buvo _____ , akys
 _____ . Mamytė sako, kad
 aš _____ .

2

Jeigu tu rašytum laišką draugui ar draugei, kurie dar tavęs nepažįsta, ką parašytum apie save? Rėmelyje nupiešk, kaip tu dabar atrodei, arba priklijuok savo nuotrauką.

Aš esu... _____

3

Išspręsk nebaigtų sakinių kryžiažodį – atspėk, kokie žodžiai su dvibalsiais jame paslėpti. Kuriam žodyje gale parašei nosinę raidę?

Simonas labai

Jūratės balsas

Ji gražiai

Mažylis geria

Jis greitai

		e	i				.
	u	i					.
	a	i		u	o		.
	i	e					.
a	u						.

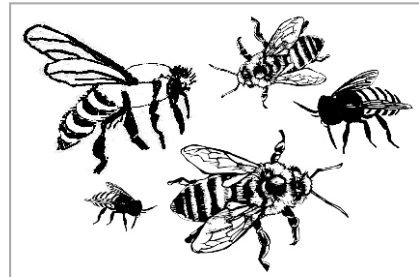
Rašo apie save. Prisimena dvibalsius

Perskaitykite – sužinosite, koku dar žodžiu galima pakeisti žodį *draugas*. Pabraukite teisingus atsakymus į klausimus.

Bičiulis

Žodžiu *bičiulis* vadiname **gerą draugą**. Iš pradžių šis žodis reiškė ne šiaip sau draugą. Bičiuliu vadino tik tą žmogų, su kuriuo turėjo bendrų bičių. Lietuviai labai mylėjo šiuos darbščius vabalėlius. Tai ir žmogus, su kuriuo kartu rūpinosi bitėmis, buvo labai artimas, geras draugas.

Pagal Algirdą Sabaliauską

Ką šiandien reiškia žodis *bičiulis*?

didelį priešą

gerą draugą

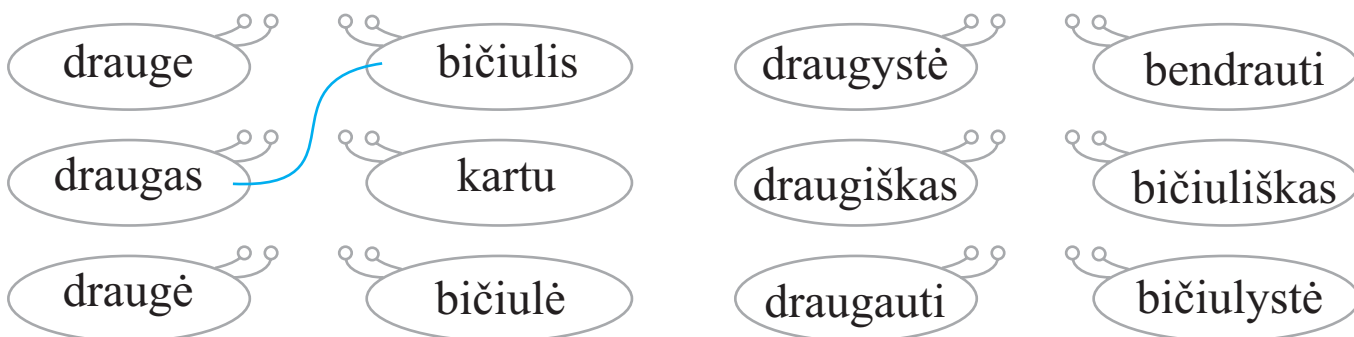
Ką seniau reiškė žodis *bičiulis*?

šiaip sau draugą

žmogų, su kuriuo turėjo bendrų bičių

Pasitarkite ir suporuokite žodžius, kurie reiškia tą patį.

Atsakyk į klausimus.

Kas yra tavo draugas ar draugė? _____

Ar gali jį arba ją vadinti bičiuliu arba bičiule? _____

Koks jis arba ji yra? (pabrauk tinkamus atsakymus) labai geras, gera, visada padeda, nenori kartu žaisti, nori bendrauti, niekada nemeluoja

Plečia žodyną, atsako į klausimus, apibūdina savo draugą ar draugę

4

Draugu arba drauge gali būti... Kas? Sujunk tuos piešinėlius su žodžiais. Pasakyk, kodėl taip manai.

5

Perskaityk. Atspėk, kas tie draugai. Į kiekvieną sakinį įrašyk tinkamą žodį.

Savo draugui _____ nunešiau kauliukų.
 Kas rytą _____ mane žadina švelniu
 murkimu. Kai noriu ką nors sužinoti, man padeda
 _____. Kai man liūdna, visada bėgu pas
 _____. Kaip įdomu klausytis _____
 pasakojimų! Už šiltą kepurę dėkoju _____.
 Smagu skaityti įdomią _____.

kompiuteris
 Micė
 močiutei
 Reksui
 mamytę
 knygą
 senelio
 tėvelį

6

Iš 5-o pratimo išrašyk žodžius su netariama *i*.

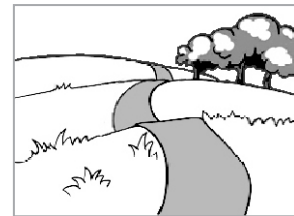
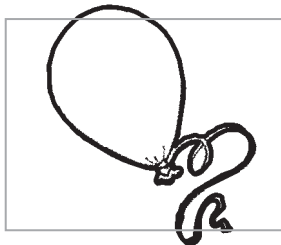
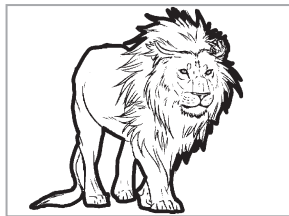
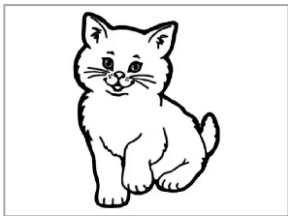

Kalba apie draugus. Papildo sakinius. Prisimena netariamą *i*.

16–19 4. GERIAUSIAS MANO DRAUGAS

7

Kas nupiešta? Tark žodžius. Pažymėk jų garsus. Įsiklausyk, kuriuos priebalsius tari kietai, o kuriuos minkštai?

8

Perskaityk posmus. Apie kokius draugus juose kalbama? Nuspelvink priebalsių minkštumo ženklą.

Man be galo
Reikėtų šunelio, –
Tokio mažo
Mažiuko. Gauruoto.

Valdemaras Kukulas

gaurai
gauruotas

MOKYKIS!

Kai prieš a, ą, o, u, ę, ū (ir au, ai, ui, uo) priebalsį tariame minkštai, rašome priebalsių minkštumo ženklą i.

Mano knygelės dar plonos,
Mėlynos, žalios, raudonos.
Daug piešinėlių dailių,
Paukščių, žvėrelių, gėlių.

Justinas Marcinkevičius

Kai atsikėliau – ėmė lyti.
Ką aš dabar per dieną veiksiu?
Labai apsidžiaugė lėlytė,
Kad šiandien aš į kiemą neisiu.

Justinas Marcinkevičius

9

Perskaitykite. Apie ką šis tekstas? Sugalvokite ir parašykite pavadinimą. Nuspelvinkite priebalsių minkštumo ženklą i.

Mama pripylė ąsotį pieno ir pastatė ant suolelio. Laimutis netyčia užkliudė ąsotį ir sudaužė. Palieto pieno laižyti atbėgo Rainiukas – geras Laimučio draugas. Atėjo mama. Laimutis pasakė, kad ąsotį sudaužė Rainiukas. Mama čiupo mazgotę ir tvojo katinėliui. Rainiukas puolė slėptis. Lindo pro darželio tvorą ir susižeidė kojytę. Laimutis nubėgo jo ieškoti. Vadino jį meiliai – Rainiuk, Rainiuk, – bet Rainiukas nesirodė.

Pagal Janiną Degutytę

ąsotis
suolas
suolelis
mazgoti
mazgotė
šluostyti
šluostė
tvoti

Mokosi analizuoti žodžius su priebalsių minkštumo ženklu i. Sugalvoja teksto pavadinimą

Namų darbai

1

Atsakyk į 9-o pratimo teksto klausimus.

Ką padarė mama? _____

Kas atsitiko Laimučiui? _____

Kas atbėgo pieno laižyti? _____

Ką pasakė Laimutis mamai? _____

Kaip mama nubaudė Rainiuką? _____

Kas atsitiko Rainiukui? _____

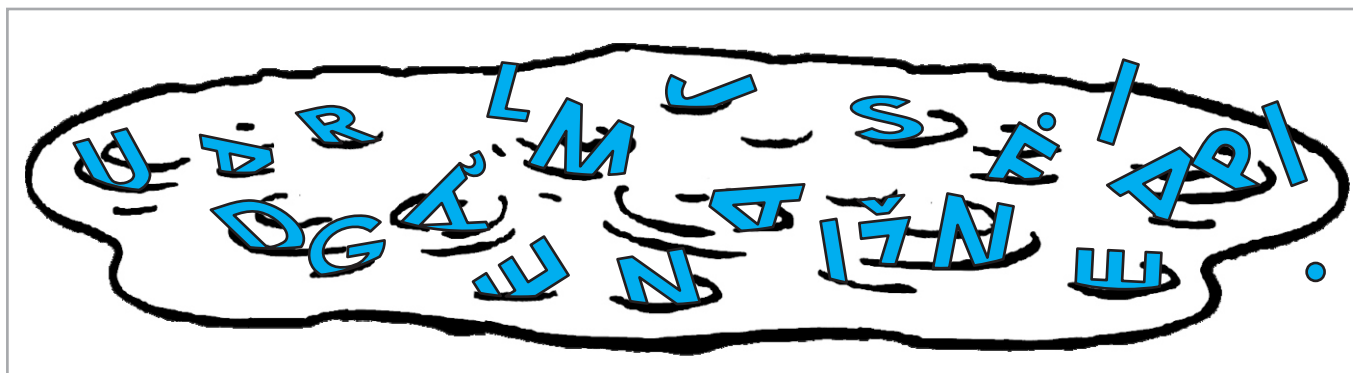
2

Pasitark su tėveliais ir atsakyk į dar vieną klausimą.

Kaip, tavo manymu, pasielgė Laimutis? _____

3

Išgelbėk raides – perskaityk patarlę. Kaip tu ją supranti?

4

Prisimink vadovėlio 19-ame puslapyje skaitytą tekstą. Perskaityk sakinį. Nubrauk nereikalingą minkštumo ženklą *i*. Rask sakinį vadovėlyje ir pasitikrink

i i i i i i i
Kai užaugsu, – svajojo Petrukas, – aš būsu gyvas vaiduoklis.

Atsako į teksto klausimus. Rašo žodžius su priebalsių minkštumo ženklu *i*, pasitikrina

1 Atidžiai perskaityk ir pagalvok, ką tu jau moki. Sujunk sakino dalis.

Rytą atsikeliu ir savo kambaryje išsivalau dantis, nusiprausiu.
 Kas rytą vonioje aš moku ją įsisiūti.
 Kai grįžtu iš kiemo, visada pasikloju lovą.
 Kai tvarkome namus, aš iš kilimo išsiurbiu dulkes.
 Kai ištrūksta saga, informacijos ieškau internete.
 Jeigu ko nors nežinau, nusivalau batus.

2 Pirmo pratimo sakinių žodžiuose nuspalvink priebalsių minkštumo ženklą *i*.

3 Su draugu ar drauge perskaitykite ir įminkite šias minkles. Į kokį klausimą atsako pabraukti žodžiai? Parašykite viršuje. Nuspalvinkite paskutines tų žodžių raides.

Ką veikia?

Kas pučia be lūpų?

Kas audžia be staklių?

Kas lekia be sparnų?

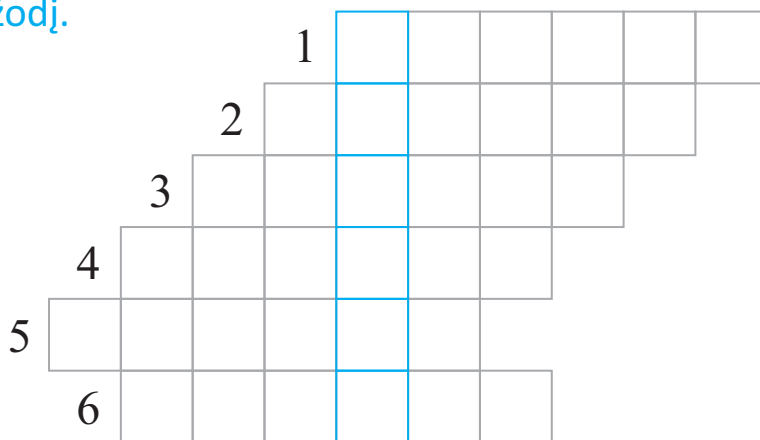
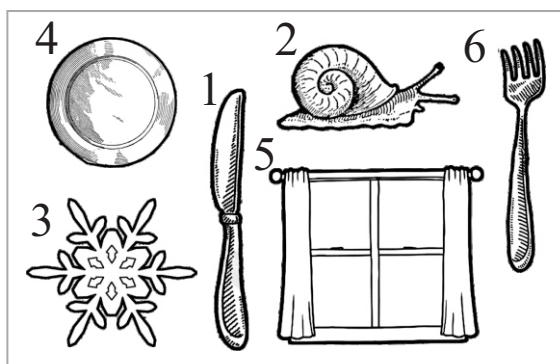
Kas naktį šviečia, bet nešildo?

Kas pirmas įžengia į mokyklą?

MOKYKIS!

Kai žodis atsako į klausimą ką veikia?, nors jo gale girdime e, rašome ia.

4 Jeigu teisingai kryžiažodyje surašysi nupieštų daiktų pavadinimus, perskaitysi mandagiam žmogui labai svarbų žodį.

5 Su kryžiažodyje perskaitytu svarbiu žodžiu sugalvok ir parašyk sakinį. Paskui tuos sakinius visi surašykite lentoje arba dideliame popieriaus lape.

Sudaro sakinius, sprendžia kryžiažodį

6 Pažaisk su draugu ar drauge „Sakinių žaidimą“

SAKINIŲ ŽAIDIMAS

Žaidžiama dviese. Vienas užsimerkia ir duria pirštuku į žodžių lapelį, o kitas lėtai skaičiuoja iki dvidešimt. Pirmasis atsimerkia ir perskaito tą žodį, į kurį pataikė. Tada sugalvoja su juo sakinį ir pasako. Jei spėja, kol draugas suskaičiuoja iki dvidešimt, gauna vieną balą, jei nespėja, balo negauna. Laimi tas, kuris surenka daugiau balų.

Pavyzdys:

*Būtų puiku, jeigu
mokėčiau plaukti.*

būčiau

mokėčiau

skaičiau

turėčiau

miegojau

galėčiau

norėčiau

bėgiojau

mačiau

7 Nuspelvink visų 6-o pratimo žodžių paskutines raides-**iau** arba **-jau**. Palyginkite, kaip tariama, o kaip rašoma.

8 Perskaityk sakinius. Rask ir pabrauk žodžius, kuriuose prieš dvibalsį **au** yra priebalsių minkštumo ženklas **i**. Nuspelvink **iau**.

MOKYKIS!

Tariame eu,
bet rašome iau,
po j – au:
šiaurė, mačiau
turėčiau, jautis

Senelis peršalo ir čiaudi. Iš čiaupo laša vanduo. Ūkininkas jau veža šiaudus. Tvarte kriuksi kiaulės. Mūsų sode gyvena kiaunė. Višta padėjo kiaušinį. Vaikai jaudinasi prieš koncertą. Aš nežiūriu siaubo filmų.

9 Įrašyk praleistas raides. Paskui visi kartu pasitikrinkite.

*Vakar atsikėl ____ labai anksti. Padar ____ manštą, nusipraus ____.
Pavalg ____ pusryčius. Padėkoj ____ mamytei. Išvažiav ____ į mokyklą.
Mokykloje skaič ____, raš ____, skaičiav ____, dainav _____. Paskui važia-
v ____ į krepšinio treniruotę. Po jos su tėveliu grįž ____ namo. Pašė-
r ____ žuvytes. Skaič ____ knygą. Su draugais žaidž ____ kieme. Vakare
susitvark ____ irėj ____ miegoti.*

Mokosi rašyti žodžius su **iau**

10 Pasitikrink, ar atidžiai skaitei vadovėlio 22-o puslapio tekstą: sujunk, kas ką dirbo. Paskui pasitikrink vadovėlyje.

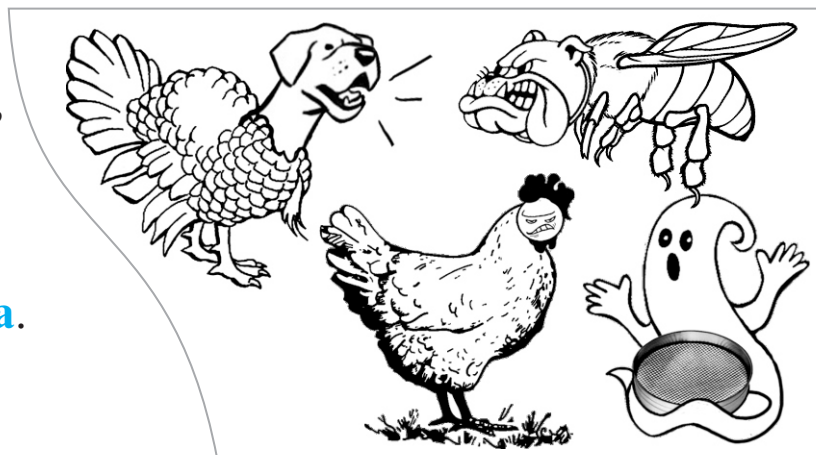
Julė su Daina	valė langus.
Enzys	lygino skalbinius.
Pranukas su Ignu	kepė pyragą.
Ada	piešėme plakatą.
Aš, Laimis, Jokimas ir Medeinė	iš kilimų siurbė dulkes.

11 Kad būtų lengviau įsiminti, kaip rašyti žodžius, kurie atsako į klausimą **ką veikia?**, ir jūs pasigaminkite plakatą:

- ant didelio popieriaus lapo didelėmis raidėmis perrašykite šį linksmą eilėraščio posmą,
- nuspalvinkite raudonai **ia** ir **ja** raides,
- išmokite atmintinai ir linksmi choru padainuokite,
- galite plakatą papuošti piešiniu.

Bitės urzg**ia**,
Vištos niurgz**ia**,
Kalakutai lo**ja**,
O vaiduoklis
Kabalduoklis
Miltus vis sijo**ja**.

Česlovas Navakauskas

urgzti
niurgzti
sijoti
kabalduoklis –
čia tas, kuris
bilda

11 Pasitikrink, kaip jau moki rašyti – rask 13 klaidų ir ištaisyk.

Kaip aš kepeu pyragą

Sekmadienį atsikėleu anksti. Visi dar miegojio. Iškepsu pyragą. Paėmeu miltu, keušinų, gretinės. Viską sumaišeu, pakepeu. Ir štai jau kvepe, ant stalo garuoja mano pyragas! Ragauju. Bet kodėl jis toks kietas ir neskanus?

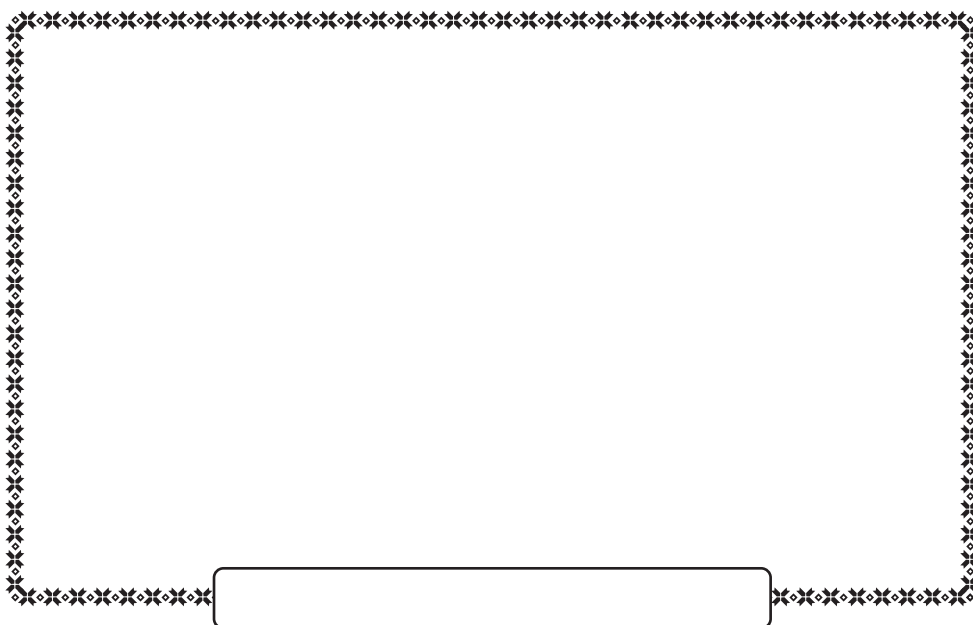
Kaip supranta perskaitytą tekstą? Kaip rašo žodžius su priebalsių minkštumo ženklu *i*?

Namų darbai

1

Kartu su tėveliais perskaitykite fantastinį D. Kandrotienės pasakojimą „Pasaiba ir jo kutuliukai“ (vad. p. 23). Tada patyrinėkite tavo palovę ir sugalvokite, kas galėtų ten gyventi. Nupiešk tą būtybę. Sugalvok vardą.

po lova
– palovė,
palovis

2

Sukurk pasakaitę apie sugalvotą palovės gyventoją. Gali remtis surašytais klausimais, žodžiais. Jei bus sunku, kviesk į pagalbą tėvelius.

_____ po mano lova

Ką aš kartą išgirdau ? (keistą garsą, beldimą, ...) Kur pažiūrėjau? (po lova, po sofa, ...) Ką pamačiau? (mažą padarėlį, gyvą kamuoliuką, ...) Kaip jis atrodė? Ką jis papasakojo? (Jis man papasakojo, kad po mano lova atėjo iš ... , kad po mano lova jį atnešė pelytė, atpūtė vėjas, ...) Ką jis dabar darys? (draugaus su manimi, padės man tvarkyti kambarį, skaitys mano knygas, žais su manimi šachmatais, ...)

MOKYKIS!

Papasakojo, kad...
Žino, kad...
Sako, kad...

Fantazuoja, rašo pasakaitę pagal skaitytą kūrinį

Laiptažodyje paslėpti rudens mėnesių pavadinimai. Pasitikrink, ar žinai juos – rask ir nuspalvink jų langelius.

A	V	L	S	Ž	T	C	Y	M	D
O	L	A	P	K	R	I	T	I	S
D	Z	M	A	N	V	L	O	H	K
S	P	N	L	A	I	C	E	U	T
K	Ė	Ū	I	Z	N	Y	P	J	B
R	U	G	S	Ė	J	I	S	Y	Č

Pasitarkite su draugu ar drauge ir nuspręskite, kurie žodžiai tinka šiems sakiniams užbaigti. Sujunkite juos su sakiniu, o netinkančius išbraukite.

Po vasaros atėjo

~~pavasaris~~ / ruduo.

Rugpjūtį keičia

spalis / rugsėjis.

Rugsėjis

antras / pirmas rudens mėnuo.

Spalį keičia

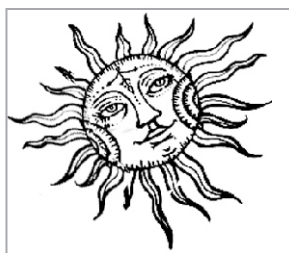
lapkritis / gruodis.

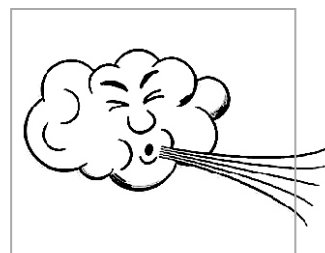
MOKYKIS!

Kada?
rudenį, vasarą
spalio mėnesį
rytą, vakarą

Kai rašysi apie rudenį, turėsi nuspręsti, kokia tvarka pateiksi rudens požymius. Juos simbolizuoja šie paveikslėliai. Sunumeruok paveikslėlius.

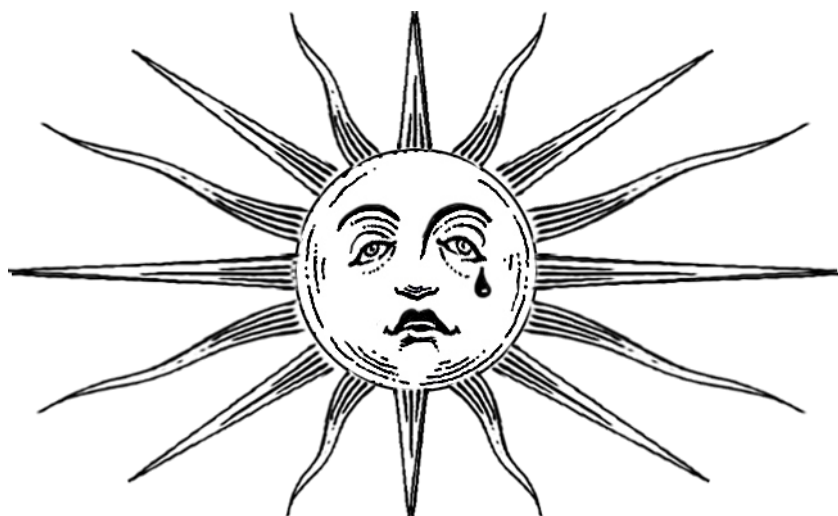

☐

☐

☐

☐

Sprendžia laiptažodį. Prisimena rudens mėnesius. Planuoja pasakojimą

4

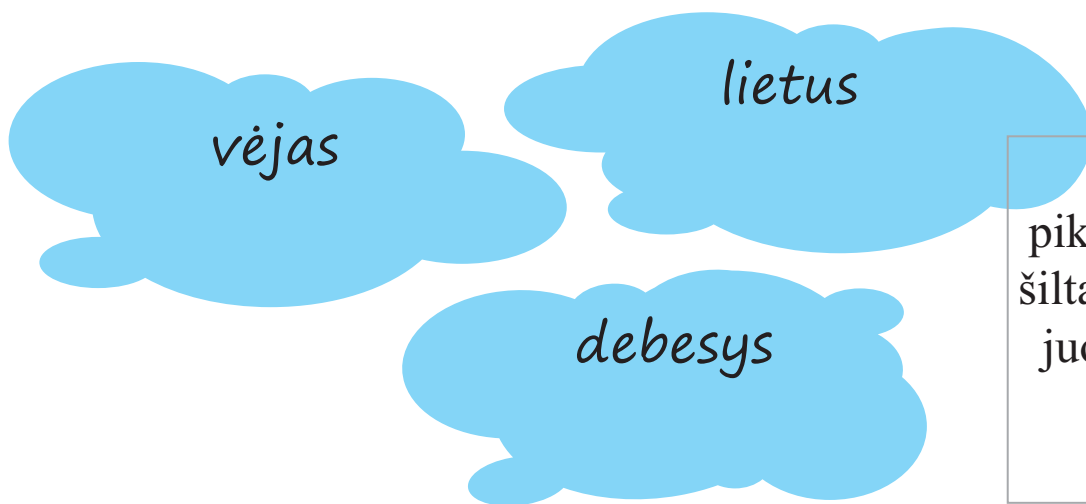
Kurie žodžiai tinka rudens saulei apibūdinti? Surašyk ant spindulių.
Nuspalvink saulę.

nekaršta, labai karšta,
vėlai keliiasi, anksti
keliasi, liūdna, linksma,
mažai šypsosi, tarsi
atsisveikina, verkia
žadina daigelius, šviečia
trumpiau, ilgai šviečia

5

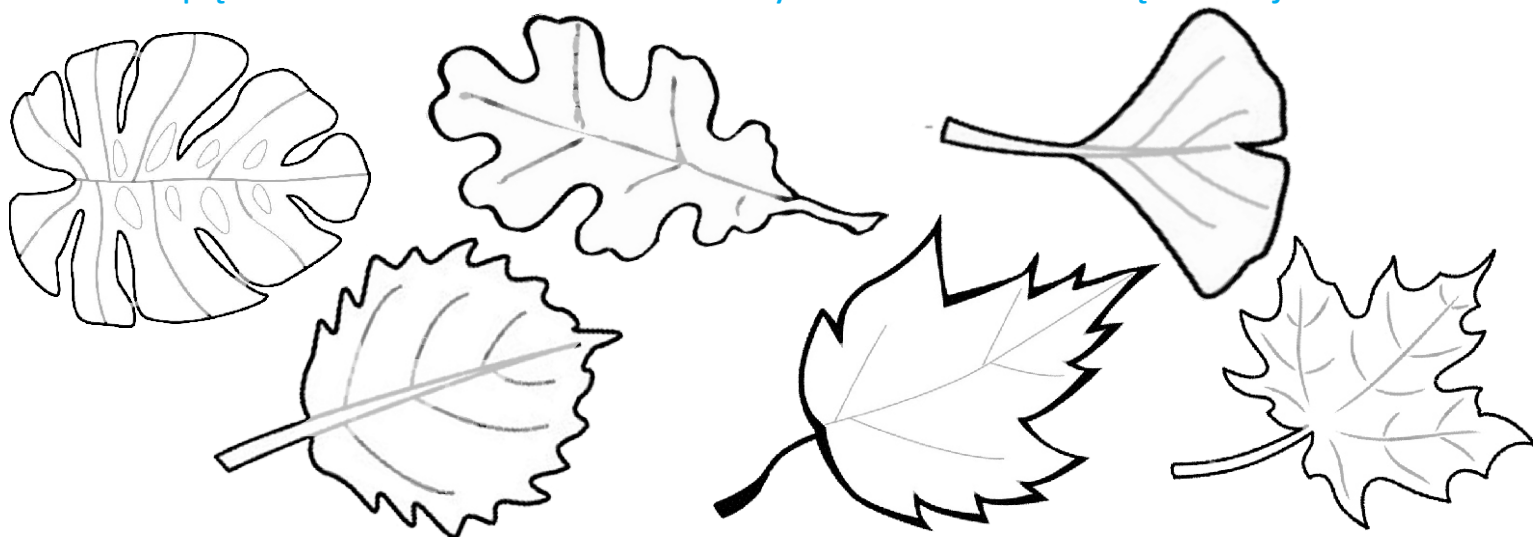
Kurie žodžiai tinka rudens vėjui, debesims, lietui apibūdinti? Surašyk ant debesų.

piktas, švelnus, šaltas,
šiltas, žvarbus, stiprus,
juodi, lengvi, sunkūs,
įkyrus, lyja ilgai,
merkia kiaurai

6

Ruduo turi daug spalvų. O kiek spalvų pavadinimų tu žinai? Parašyk juos ant lapų. Paskui visus tuos žodžius surašykite ant lentos. Kurių nežinojai?

Rengiasi rašinėliui apie rudenį – kaupia žodžius.

24–27 6. KADA ATEINA RUDUO?

Tu jau pažįsti pasakos Vėjukę (vad. p. 25). Įsivaizduok kad ji iš žodžių išpūtė dvibalsių raides. Gražink jas į vietą.

ei uo ie au ai ie ie

Į m ____ stą at ____ na rud ____ . Medžių lap ____ r ____ sta ir krenta.

Kok ____ j ____ p ____ kūš! Vėjas si ____ čia po lapus.

O v ____ kai renka j ____ s į p ____ kštes.

au ui uo ai uo

Pasitikrink ar moki rašyti sunkesnius žodžius – įrašyk praleistas raides. Paskui visi kartu pasitikrinkite, ar nepadarėte klaidų.

Ruden ____ dienos greitai trumpėj ____ . Saulė mažai švieč ____ . Žol ____ nubalina šalna. Ji pakanda medž ____ lapus. Beržai pasipuoš ____ auksu. Raudonuoju ____ klevai. Tikras auksinis rud ____ . Bet greitai dang ____ uždeng ____ sunkūs debesys. Visą dien ____ lyj ____ . L ____ ke šalta, puč ____ žvarbus vėjas. Ateina pilkas rud ____ .

Iš juostelėse pateiktų žodžių sudaryk du sakinius ir parašyk.

man rudenėlis patinka auksinis labai
man vėjas šaltas rudens nepatinka lietus ir

PRISIMINK,
kaip pradeda-
me ir baigia-
me sakinį.

Perskaityk šiuos poeto Martyno Vainilaičio eilėraščių posmus apie rudenį. Pabrauk, kas tau gražu. Nuspalvink dvibalsių raides.

Rausvais epušėlių lapeliais
Sumirgo šaltinių vanduo.
Skambėdamas kriaušių
varpeliais
Ateina geltonas ruduo.

Ak tu, šalna!
Lapo žalio
Panorėjai ir nugėlei.
Visą rytą nuo berželio
Krinta aukso pinigėliai.

epušė – drebulė
nugėlei – čia
nuskynei

Rengiasi rašinėliui apie rudens gamtą – prisimena sunkesnių žodžių rašymą

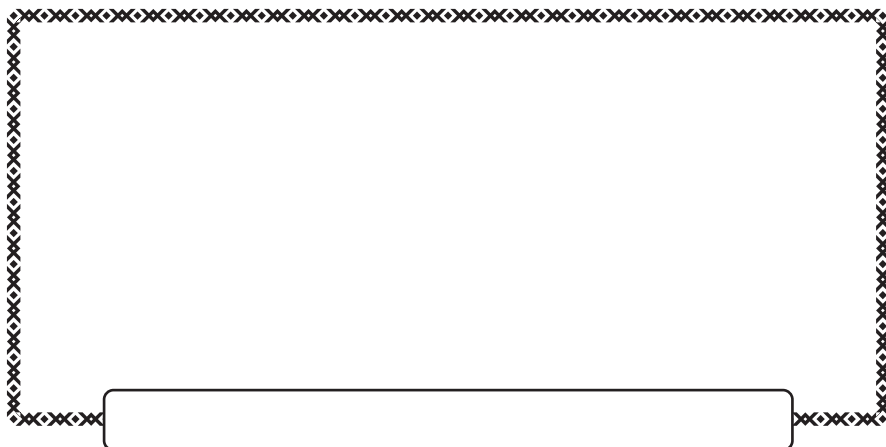

Namų darbai

1

Prisimink, ką mokykloje skaitėte, kalbėjote, rašėte apie rudenį. Pagalvok, apie kokį rudenį tu norėtum rašyti. Pasirink pavadinimą – pabrauk tau patinkantį arba sugalvok pats, pati. Nupiešk iliustraciją.

Auksinis rudenėlis
Atėjo geltonas ruduo
Rudenio lietus
Pilkas ruduo
Sodas rudenį
Ruduo parke

2

Jau pasirinkai, apie kokį rudenį rašysi. Parašyk rašinėlį. Tau pagelbės 22 – 24 puslapio pratimai ir klausimai apačioje. Gali į talką pakviesti ir tėvelius.

Po kokio metų laiko ateina ruduo? Kokia rudens saulė? Kas nubalina žolę? Kas pakanda medžių lapus? Kaip nusidažo lapai? Į ką panašūs beržų lapai? Kokį rudenį vadina auksiniu? Kokie rudens lietūs? Kokie debesys? Koks vėjas? Ką jis padaro? Kaip atrodo medžiai be lapų? Kokį rudenį vadina pilku?

Pasirenka konkretesnę temą apie rudens gamtą, rašo rašinį

1 Garsiai perskaitykite klasėje savo rašinius apie rudenį. Pasakykite draugams, kas patiko. Kodėl? Palyginkite savo rašinius su skaitytais vadovėlyje (p. 28). Ko galėtumėte pasimokyti vieni iš kitų? Patobulinkite savo rašinius (susitarkite, kiek laiko skirsite), išleiskite klasės knygą arba laikraštį rudens tema.

2 Apie gamtą, rudenį galima rašyti ir eilėmis. Pasimokyk: pabrauk vienodai skambančias vadovėlyje skaitytų eilučių pabaigas.

Rudenėlis nubrido
Per išauksintą kelią.
Klevo lapais apkrito
Rudenėlio kraitelė.

Violeta Palčinskaitė

Kojos jau sušlapo,
Permerkė lietus.
Kas iš klevo lapo
Man pasiūs batus?

Justinas Marcinkevičius

Du burokai, du ridikai,
Du arbūzai kaip didikai,
Du agurkai ir pupa.
Šok per lysvę – opa pa!

Martynas Vainilaitis

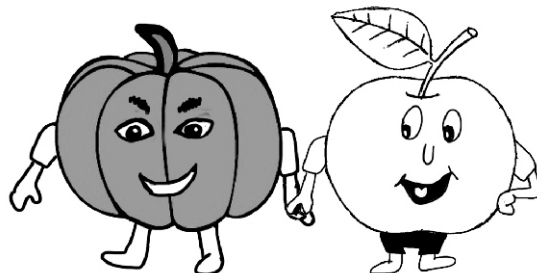
Tiek grybauta, tiek grybauta –
Nuo ankstumo pjauta, rauta!
Nieks nei matė, nei girdėjo,
Kaip tie grybai su-by-rė-jo!

Ramutė Skučaitė

3 Pasitark su draugu ar drauge ir parinkite šioms eilutėms pabaigas, kad panašiai skambėtų.

● Jau nukrito gelsvas lapas,	Daržo lysvėje moliūgo
● Rudenėliui sakau: _____ .	Net ir milžinas _____ !
● Obuoliai sode prinoko,	Ką dar skinti, ką dar rauti?
● Į kraitelę man _____ .	Ką prie stalo _____ ?

paragauti, sušoko,
pabūgo, labas

4 Pamėgink per savaitę sukurti eilėraštį. Užrašyk jį ant lapelio ir atsinešk į klasę. Žinok, kad nebūtinai eilučių pabaigos turi skambėti panašiai. Svarbu, kad eilėraštis tau patiktų!

Aptaria ir lygina rašinius. Mokosi eiliuoti, kurti

5

Kai kursį eilėrašį, tau reikės mokėti parašyti ir sunkesnių žodžių. Pasimokyk – įsižiūrėk į paveikslėlį ir atsakyk į klausimus. Kad nesuklystum, prisimink klausimus **ką? ko (daug)?**

Ką sugrauš kiškis? _____

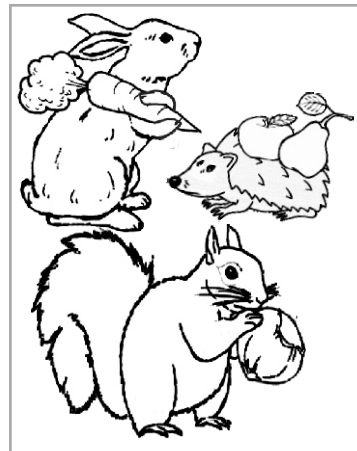
Kiškis sugrauš _____

Ką sukrimis ežys? _____

Ežys sukrimis _____

Ko prisirinks voverė? _____

Voverė prisirinks daug _____

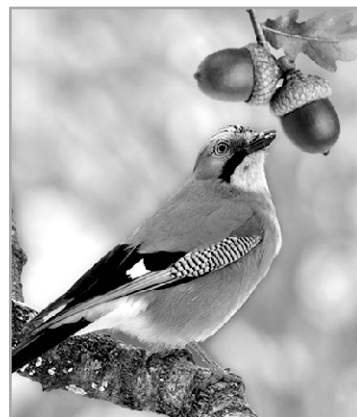

6

Perskaityk tekstą. Įrašyk praleistas raides. Kad nesuklystum, prisimink klausimą **ką veikia?**

Kėkštas ir gilės

Po ąžuolo šakas šokinėj ____ kėkštas. Jį vilioj ____ gilės. Kėkštas stipriu snapu nuplėš ____ gilę nuo šakos ir lek ____ ją slėpti. Vieną paslep ____ prie upelio, kitą prie seno kelmo. Daug gilių užverč ____ samanomis. Taip kėkštas ruoš ____ sau maistą žiemai. Tačiau žiemą sniegas uždeng ____ kėkšto slėptuves. Jis neranda gilių. Pavasarį iš jų kel ____ daigelius nauji ąžuoliukai.

7

Įsivaizduok, kad kėkštas gilėmis uždengė raides. Atidenk jas – parašyk. Paskui visi kartu pasitikrinkite, ar nepadarėte klaidų.

Aš mėgstu ruden^o. Sode prinoko ob^oliai ir kr^ošės. Ant šak^o supasi mėl^onos slyvos. Bet man labiausiai patinka važiuoti pas ūkininkus pirkti moliūg^o. Kokių tik jų nėra! Didel^o, maž^o, gel-ton^o, oranžin^o, net raudon^o ir žal^o! Tėtis vos įkel^o tokį storul^o milžin^o į automobil^o.

8 Dar kartą perskaitykite K. Kasparavičiaus pasakojimo pradžią (vad. p. 30). Pasitarkite ir atsakykite į klausimus.

Kada tai buvo? _____

Kas pradėjo dygti? _____

Kur grybai dygo? _____

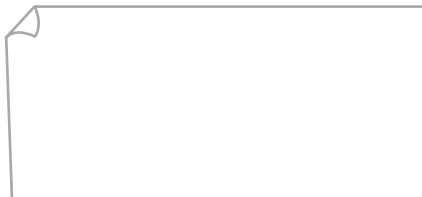
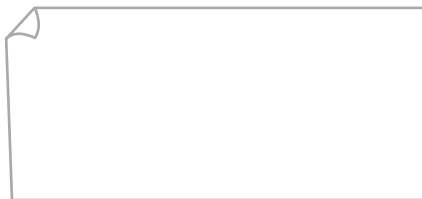

9 Pasitarkite ir nupieškite (galima kartu piešti ir lentoje), kaip dygo grybai.

Iš pradžių sujudėjo samanos, paskui išlindo graži ruda kepurė, tada pasirodė mažas apvalus veidukas. Tai buvo grybas tėtis.

Tada iš samanų pasirodė mama. Jos kepurėlė buvo šiek tiek mažesnė.

Iš samanų vienas po kito išlindo trys grybukai – vaikučiai.

ATMINK!

Pasakojimo pradžioje pasakoma:

- kur, kada viskas vyksta
- veikėjai (svarbiausi)

ATMINK!

Toliau pasakojime iš eilės pateikiami visi įvykiai.

10 Perskaitykite, kas buvo toliau, atsakykite į klausimus.

Ko saugojosi grybai? _____

Ką jie darydavo pastebėję grybautojus? _____

11 Perskaitykite pasakojimo pabaigą. Nurašykite sakinį, kuriuo pasakoma, kaip viskas baigėsi.

ATMINK!

Pabaigoje pasakoma, kaip viskas baigėsi.

Namų darbai

1

Mokykloje išmokote pasakoti pagal paveikslėlių seriją. Dabar perskaityk išsibarsčiusias šio pasakojimo dalis ir mėgink jas sudėlioti teisingai. Įrašyk vaikų ir šuniuko vardus.

☐ Vaikai šaukė _____, bet šis neklausė. Ir gavo spygliu į nosį! Oi, kaip cypė iš skausmo ir skundėsi!

☐ Staiga _____ pribėgo prie vienos krūvos ir ėmė garsiai loti. Jis letenomis vis kapstė lapus ir lojo.

① Kartą rudenį _____ ir _____ kartu su šuniuku _____ ėjo parko taku. Prie tako buvo daug lapų krūvų.

☐ Iš lapų išlindo ežys. Po jais buvo žvėrelio guolis. Šuniukas puolė ežį. Šis susirietė į kamuolį ir atstatė savo spyglius.

2

Gražiai, tvarkingai, iš eilės perrašyk visą pasakojimą. Jeigu sunku, gali rašyti ne visus sakinius, o jeigu nori, gali ir daugiau parašyti – prikurti, plėsti.

Atkuria pasakojimo seką, stengiasi jį tvarkingai parašyti

Mokykloje tu dažnai vartoji lietuviškus skaičių pavadinimus. Visi kartu pasitikrinkite, ar mokate juos – įrašykite tuos, kurių trūksta. Paskui visi chorą suskaičiuokite iki 100.

1 vienas	6	11 vienuolika	30
2	7	12	40 keturi as dešimt
3	8	...	50
4	9	20 dvidešimt	60
5	10	21	...
		...	100 šimtas

Parašyk, kiek laipsnių šilumos dabar yra už klasės lango.

Dabar Lietuvoje yra tik 43 laipsnių šilumos. O už mano klasės lango _____

Kartu su draugu ar drauge įrašykite reikiamus skaičius. Atsakykite į klausimą. Paskui garsiai perskaitykite, ką parašėte.

Para turi _____ valandas. Rugsėjo _____ dieną Lietuvoje diena susilygina su naktimi. Tuomet dienos ilgumas _____ valandų. O kiek valandų trunka naktis? Naktis _____.

Pirmoje klasėje skaitei apie gerves. Perskaityk šį tekstą. Pabrauk, kas tave stebina.

Pagal Leonardą Grudžinską

LAIMĖS PAUKŠTIS

Rieda rudens saulė. Lydi žmonės gervių pulkus. Kai kur Lietuvoje gervė – laimės paukštis. Jeigu gervė numes plunksną, – kaimas bus laimingas. Gaisrų jame nekils. Žiemą vanduo šuliniuose neiššals. Bitės daug medaus prineš. Taika ir ramybė bus kaime.

Tekste „Laimės paukštis“ pabrauk žodžius, kuriuose yra dvibalsių. Išmok tuos žodžius taisyklingai tarti.

Pasitikrina, ar moka lietuviškus skaitvardžius. Kartoja dvibalsius

6

Klasėje tikriausiai yra didelis Lietuvos žemėlapis. Raskite jame Zarasus, Anykščius ir Ventės Ragą. Paskui šiame žemėlapyje nupiešk Stelmužės ąžuolą, ir Puntuko akmenį, Ventės Ragą pažymėk paukščio piešiniu. Užrašyk pavadinimus.

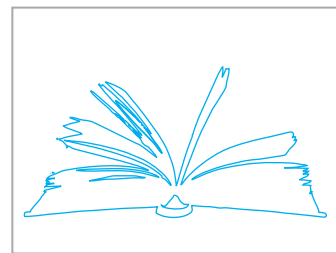
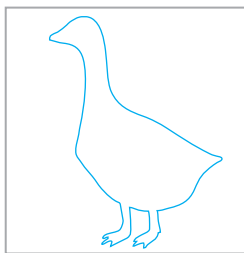
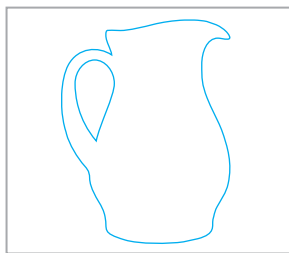
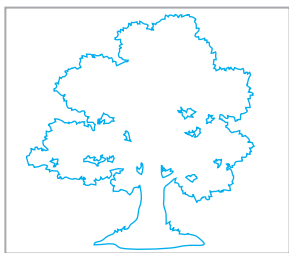
Stelmužės ąžuolas
Puntuko akmuo
Ventės Ragas

7

Jau žinai, kad kai kurie lietuvių kalbos žodžiai visada rašomi su nosinėmis raidėmis. Išrink panašius žodžius ir parašyk ant šių paveikslėlių.

Ažuolas, ąsotis, žąsis, mįslė, ąžuoliukas, ąsotėlis, žąsinas, mįslelė, ąžuolinis ąžuolynas, žąsiukas.

8

Perskaitykite sakinį. Nuspalkvinkite nosines raides. Pažaiskite: sugalvokite ir pasakykite daugiau sakinių, kuriuose visi žodžiai prasidėtų ta pačia raide.

Drąsus drambliukas Drąsuolis drąsiai dirigavo dideliems drambliams, drambliai džiaugėsi Drąsuolio drąsa.

Randa aptartas Lietuvos vietas žemėlapyje. Įsidėmėtiną rašybos žodžiai

Pasitikrink, ar atidžiai skaitei arba klauseisi draugų skaitomo padavimo apie Puntuko akmenį? Trumpai, vienu dviem žodžiais atsakyk į klausimus.

Ką pastatė Anykščių žmonės? _____

Ką velnias sumanė užstatyti? _____

Ką velnias nešė ant nugaros? _____

Kas pragydo? _____

Kas nukrito žemėn? _____

Perskaitykite dar vieną padavimą apie įdomų akmenį. Nuspalvinkite didžiąsias raides tekste. Paaiškinkite, kodėl jos rašomos.

Pagal lietuvių padavimą

VELNIŲ PAMESTAS AKMUO

Prie Žiežmarių, netoli Strėvos upės stovi didelis akmuo. Tik dešimt mergaičių gali jį rankomis apimti. Apie akmenį yra toks padavimas.

Keturi velniai nešė tą akmenį. Jie norėjo išlaužti Senujų Trakų bažnyčios duris. Bet akmuo iškrito jiems iš rankų ir liko gulėti.

Palyginkite šį ir padavimą apie Puntuką – atsakykite į klausimus.

Kiek vaikų reikia apkabinti Puntuką,
o kiek – Strėvos akmenį?
Keli velniai nešė Puntuko akmenį,
o keli Strėvos?
Kuris akmuo, jūsų manymu, didesnis?
Kodėl taip manote?

Puntuko	Strėvos

Visi šie žodžiai yra skaitytuose tekstuose. Įrašyk praleistas raides, tada rask tuos žodžius ir pasitikrink.

__telmužės __žuolas, __untuko akm__, __teponas
__arius, __trėvos upė, __entės __agas, __uršių marios

Mokosi atsakyti į teksto klausimus, lygina du tekstus. Kartoja pavadinimų, vardų rašymą

Namų darbai

1 Perskaityk. Pabrauk panašiai skambančias žodžių pabaigas.
Išmok taip linksmi skaičiuoti. Stipriau tark paryškintus skiemenis.

Vienas – rūgštus pienas,
Du – po padu,
Trys – nurys,
Keturi – nieko neturi,
Penki – visi menki,

Šeši – ožio barzdą peši,
Septyni – dramblio koją mini,
Aštuoni – kur avis geni?
Devyni – ką daryti ketini?
Dešimt – eik vištų lesint!

ryti – nuryti
minti – mina
ginti – gena
menkas –
mažas, prastas

2 Pasitikrink, kaip supratai „Melagių pasaką“ (vad. p. 35) – atsakyk į klausimus.

Apie ką ši pasaka? _____

Kiek melagių buvo pasakoje? _____

Ko melagis prašė karaliaus? _____

Koks buvo karalius? _____

Kas buvo gudresnis – karalius ar melagis? _____

Iš kokio žmogaus šaipomasi pasakoje? _____

3 Rask pasakoje, ką apie kopūstų dydį pasakė pirmas ir ką antras melagis.
Nurašyk tuos sakinius, nuspelvink nosines raides.

4 Sugalvok ir parašyk, kaip melagis apibūdintų moliūgo dydį.

Mano darže užaugo tokie moliūgai, kad _____

Žaidžia skaičiais. Atsako į teksto klausimus, fantazuoja

Perskaityk savo bendraamžio ar bendraamžės iš Lietuvos pasakojimą. Trumpai atsakyk į klausimus.

Vakar su tėveliais buvome kapinėse. Lankėme mūsų prosenelio kapą. Mudu su tėveliu nuo kapo nurinkome medžių lapus. Mamytė padėjo baltų gėlių puokštę. Paskui kiekvienas uždegė po žvakelę. Mamytė uždegė dar vieną ir pasakė: „Ši nuo tų, kurie labai toli ir negali ateiti prie kapo. Juk jie vis tiek prisimena prosenelį.“

Kieno kapą lankėme? _____

Ką padarėme mudu su tėveliu? _____

Ką ant kapo padėjo mamytė? _____

Ką kiekvienas uždegė? _____

Nuo ko mamytė uždegė dar vieną žvakelę? _____

Pasiskirstykite į keturias grupes ir kiekviena grupė perskaitykite po vieną senovės lietuvių Vėlinių paprotį. Paskui apie jį paaiškinkite visai klasei.

Pagal Balį Buračą

- Kartais Vėlinių vakarą į namus užaina keleivis. Tokį svečią labai gražiai priima ir gausiai vaišina. Mat tikėta, kad šis svečias yra vėlių pasiuntinys.
- Geros šeimininkės iškepa bandelių ir jas nuveža vargšams. Jos prašo, kad šie melstųsi už mirusiųjų vėles.
- Kapinėse lietuviai visada uždega žvakelę ir ant kapo, kurio niekas nelanko. Šis paprotys gyvas ir šiandien.
- Per Vėlines mirusiesiems ant kapo buvo dedama ir valgių: obuolių, riešutų, kiaušinių, duonos. Kai kas valgių ant kapų dėdavo paukšteliams. Jie palesa ir pagieda mirusiems, juos palinksmina.

Antro pratimo tekste raskite ir pabraukite žodžius, kurie atsako į klausimus **ką? ko (daug)?** Nuspalvinkite tų žodžių nosines raides.

Atsako į teksto klausimus, jį aiškina. Kartoja nosinių raidžių rašymą žodžio gale

Pirmoje klasėje skaitėte ir kalbėjote apie Joną Basanavičių, kiek daug jis nusi-pelnęs Lietuvai. Dabar perskaitykite šį tekstą – sužinosite daugiau apie jį. Ras-kite tekste atsakymus į klausimus ir pabraukite, paskui dar kartą perskaitykite.

RASŲ KALNELYJE

Vilniuje, Rasų kapinių kalnelyje, nesunku rasti Jono Basanavičiaus kapą. Vėlinių išvakarėse ir per Vėlines ant šio kapo dega daugybė žvakučių. Žmonės kopia ir kopia į kalnelį. Sustoja prie Jono Basanavičiaus kapo, įžiebia žvakės liepsnelę, patyli. Vienos žvakutės užgęsta, žmonės uždega kitas. Visą vakarą, naktį šviečia, liepsnoja žvakių ugnelės.

Kur yra Jono Basanavičiaus kapas?
Kada ant šio kapo dega daugybė žvakučių?
Ką veikia žmonės prie Jono Basanavičiaus kapo?

Iš teksto „Rasų kalnelyje“ išrašyk žodžius, kurie atsako į klausimą **ką veikia?** Nuspelvink žodžio galo raides. Įsiklausyk, kaip tuos žodžius tariame.

Ką veikia? dega, _____

Namų darbai

1 Pagamink gražų Vėlinių atviruką:

- nukopijuok šią žvakelę arba nupiešk pats, pati ant balto popieriaus lapo,
- iškirpk ir priklijuok ant storesnio tamsaus popieriaus.

2 Paklausinėk tėvelių arba senelių, kuriuos savo šeimos mirusiuosius jie prisimena. Gražiai surašyk jų vardus ant atviruko (gali rašyti balta spalva). Laikykite atviruką garbingoje vietoje per Vėlines.

Skaito ir supranta tekstą. Šeimoje prisimena mirusius artimuosius.

Perskaityk dėkojimo žodžius. Kurį žodį tu sakai dažniausiai?
Kuris dėkojimo žodis yra dainos posme?

Ačiū

Labai ačiū!

Dėkui

Labai dėkui!

~~Didelis ačiū!~~

~~Didelis dėkui!~~

Lietuvių daina

Oi dėkui dėkui
Senai motulei,
Kad mane mažą
Gražiai auginai.

ATMINK!

Pasakymai
didelis ačiū!
didelis dėkui!
yra
netaisyklingi,
todėl jų
nevartokime.

Su draugu ar drauge perskaitykite žodžius. Pabraukite vienodas jų dalis.
Pasitarkite ir papasakokite, kaip atsirado Padėkos dienos lietuviškas pavadinimas. O kaip ši diena vadinasi angliškai?

dėkui

dėkoti

padėkoti

padėka

Padėkos diena

Tu tikriausiai žinai, kokie renginiai, kokie valgiai būna per Padėkos dieną.
Išsibarstė jų pavadinimai. Sujunk juos.

karnavalas

spanguolių

keptas

paradas

pyragas

kalakutas

moliūgų

spalvingas

padažas

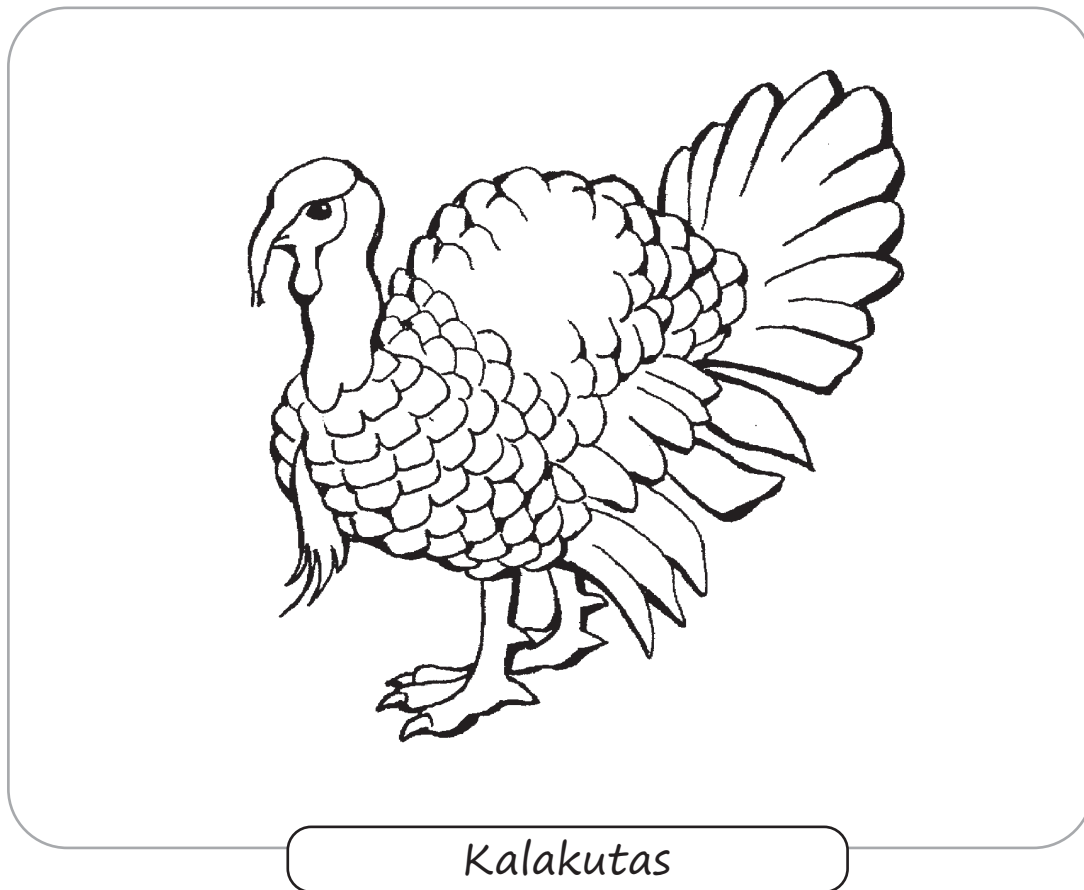
linksmas

Aptaria padėkos žodžius, Padėkos dienos lietuvišką pavadinimą

4

Prisimink eilėraštį „Kalakutas“ (vad. p. 41) ir piešinyje prie kūno dalių surašyk kalakuto ypatybes. Gali jį parašyti ir daugiau negu skaitei eilėraštyje.

5

Įsivaizduok, kad kalakutas žodžiuose ištrypė dvibalsių raides. Įrašyk jas. Paskui rask tuos žodžius vadovėlyje (p. 41–42) ir pasitikrink.

B__mė, g__dys, v__nas, l__škanešys, pakl__sti, v__kščioti, g__doti,
sk__terė, d__na, graži__, linksm__, k__p, sparn__, neb__dyti.

6

Perskaitykite laiško pradžią. Kas jį rašo? Kam? Visi pasitarkite ir papildykite laišką.

Labas, _____ !

Rašo Jums _____. Aš labai nelaimingas. Jau greit Padėkos diena. Kas nors mane suvalgys. Ką man daryti? Patarkite.

Jūsų _____

7

Pasiskirstykite į grupes ir sugalvokite, ką patarti kalakutui, kad jis liktų gyvas. Papasakokite visiems. Kurios grupės patarimas įdomiausias?

Apibūdina kalakutą, fantazuoja. Kartoja dvibalsius

8

Lietuvoje šventinis stalas gali būti kitoks negu Amerikoje. Perskaityk ir įsivaizduok. Pabrauk valgių pavadinimus.

MŪSŲ ŠVENTINIS STALAS

Ir štai mes sėdime už baltai **ap**tiesto stalo. Jis net braška nuo valgių. Antis iškepta ir kiukso lėkštėje. Lydeka guli dubenyje kaip gyva ir viena akimi spokso į mane. Gelsvas pyragas kaip šieno kupeta kūpsoto stalo viduryje. O aš sėdžiu šalia senelės ir lyg voverė gliaudau riešutus.

Pagal Vytautą Račicką

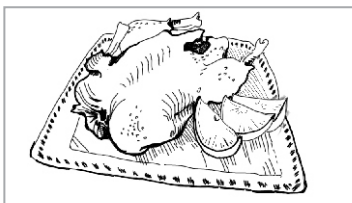

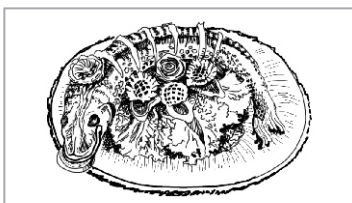
braškėti
kiuksoti
spoksoti
kūpsoti
gliaudyti

9

Iš 8-o pratimo teksto nurašyk sakinius apie šiuos patiekalus. Pabrauk tau gražius pasakymus, žodžius.

10

Iš 8-o pratimo teksto nurašyk žodžius su dvibalsiu **ie**. Išmok juos taisyklingai tarti.

11

Šie 8-o pratimo žodžiai parodo vietą, **kur kas yra**. Kokią raidę rašome jų gale? Nuspelvink ją.

Kur? (Kame?) lėkštėje, dubenyje, viduryje

Analizuoja tekstą, turtina savo žodyną. Rašo žodžius su dvibalsiu **ie**, su **e** gale

Namų darbai

Ar gerai įsiminei, kokių produktų reikia moliūgų pyragui? Surašyk juos prie moliūgo. Paskui pasitikrink (vad. p. 43). Jei nori, moliūgą nuspalvink.

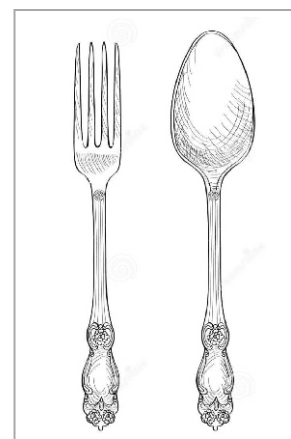

Moliūgų pyragui reikia:

1. 1 svaro moliūgo
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.

Moliūgų pyragą išsikepei. Bet ar moki jį gražiai valgyti? Paklausinėk mamytės ir parašyk, kaip reikia valgyti pyragą.

Užrašyk tau labiausiai patikusius tėvelio, mamytės, kitų šeimos narių arba svečių pasakymus, linkėjimus, kuriuos tu girdėjai per Padėkos dienos pietus. Jei bus sunku, paprašyk, kad namiškiai tau padėtų.

Mokosi užrašyti pyrago receptą, savo ir artimųjų mintis.

1 Sukurkite laiškų saulutę: pasitarkite ir surašykite, kam yra rašomi laiškai.

2 Padiskutuokite, kurie laiškai, jūsų manymu, yra patys šilčiausi, gražiausi, nes juose reiškiama meilė, ilgesys. Nuspalvinkite tuos saulės spindulius raudona spalva.

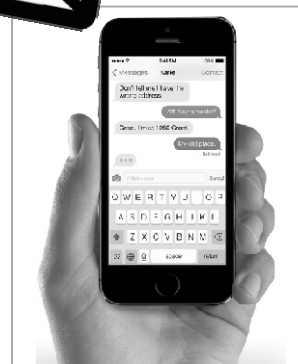
3 Surašyk, kam tu rašai laiškus, laiškėlius, o gal siunti žinutes.

Aš rašau laiškus:

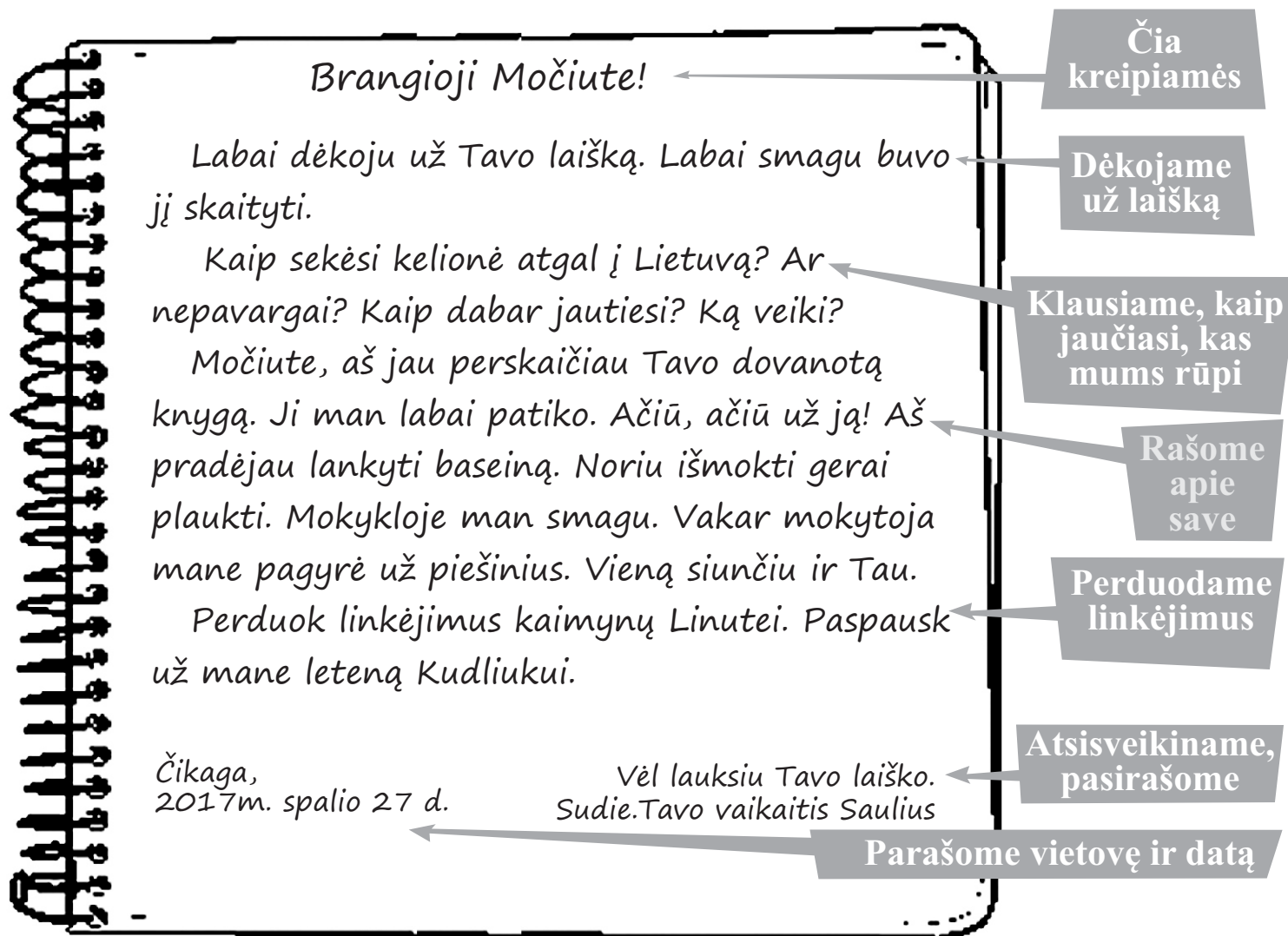
4 Ar žinote, kaip šiandien žmonės rašo ir siunčia laiškus? Kaip manote, kuris būdas dažniausiai naudojamas? Pažymėkite.

- Rašo popieriaus lape, deda į voką ir siunčia paštu.
- Rašo telefone žinutes ir siunčia per įvairias programėles.
- Rašo kompiuteryje ir siunčia elektroniniu paštu.

Aptaria laiškų įvairovę

Mokykis rašyti paprastą laišką. Žinok – tokių laiškų labiausiai laukia tavo močiutė, senelis, nes jiems gera matyti tavo raštą, piešinius. Skirtingomis spalvomis pažymėk laiško dalis.

Čia kreipiamės

Dėkojame už laišką

Klausime, kaip jaučiasi, kas mums rūpi

Rašome apie save

Perduodame linkėjimus

Atsisveikiname, pasirašome

Parašome vietovę ir datą

Brangioji Močiute!

Labai dėkoju už Tavo laišką. Labai smagu buvo jį skaityti.

Kaip sekėsi kelionė atgal į Lietuvą? Ar nepavargai? Kaip dabar jautiesi? Ką veiki?

Močiute, aš jau perskaičiau Tavo dovanotą knygą. Ji man labai patiko. Ačiū, ačiū už ją! Aš pradėjau lankyti baseiną. Noriu išmokti gerai plaukti. Mokykloje man smagu. Vakar mokytoja mane pagyrė už piešinius. Vieną siunčiu ir Tau.

Perduok linkėjimus kaimynų Linutei. Paspausk už mane leteną Kudliukui.

Čikaga,
2017m. spalio 27 d.

Vėl lauksiu Tavo laiško.
Sudie.Tavo vaikai Saulius

Perskaityk, ką dar svarbu žinoti apie laišką. Pabrauk, ko tu nežinotai.

- Laišką mandagiau rašyti ranka, gražiu raštu.
- Laiške negalima braukyti. Jei suklydome, sutepėme, švariai perrašykime laišką.
- Laišką pirmiausia lenkiame išilgai, paskui per pusę.

Pasitikrink, ar atidžiai skaitei tekstą „Patarimas“ (vad. p. 46). Užbaik šiuos sakinius – pritaikyk lapelio žodžius.

butelis
laiškas
žvakės
Merkys
laiškas

Saulius paėmė senele's žvakes.

Jis žvakes ištirpino ir apliejo _____.

Į butelį įdėjo _____.

Butelį įmetė į _____.

Tėvelis patarė Sauliui parašyti senelei _____.

Perskaityk Sauliaus laiško senelei pradžia. Ką toliau turėtų rašyti Saulius? Pasitark su draugu ar drauge ir parašykite.

Mano brangioji Senele!

Rašo Tau Saulius. Radai mano laiška ir labai nustebai.

Kodėl aš nekalbu su Tavimi, o rašau? Senele, labai prašau,

nepyk ant manęs. Man buvo labai gėda Tau pasakyti

vėną dalyką.

Aš...

Saulius laiško pradžioje padarė dvi klaidas. Rask ir ištaisyk jas.

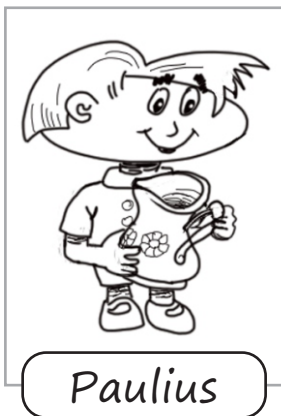
Pasitikrina, kaip suprato tekstą, derina sakinio žodžius, rašo laišką

Namų darbai

1

Dar kartą perskaityk pasakojimo „Kaip gerti girą“ (vad. p. 47) pradžią. Įsivaizduok ir parašyk, kaip Paulius ir Saulius tą girą gėrė.

Nugeria Paulius ir paduoda

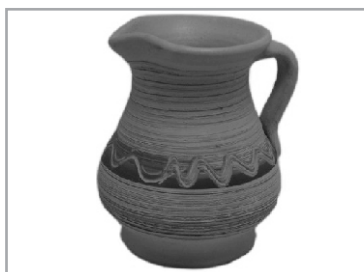
Nugeria Saulius ir gražina

2

Dar kartą perskaityk, ką pamanė senelis, kai išvydo tuščią ąsotį. Baik rašyti jo mintį.

Reikėjo įdėti tris ąsočius:

3

Paulius ir Saulius nediršo atsiprašyti senelio. Geriau parašys jam laišką. Pasitark su tėveliais, ką berniukai turėtų rašyti. Parašyk. Gali vartoti šone surašytus žodžius.

Išgėrėme visą
girą; nepalikome
Tau; taip elgtis
negražu;
mums gėda;
niekada daugiau
taip nedarysime;
atleisk mums,
Seneli.

Sudaro sakinius. Rašo laišką

Perskaitykite tekstą, pasakykite, apie ką jis. Sugalvokite pavadinimą. Paskui dar kartą skaitykite kiekvieną teksto dalį ir raskite jai tinkantį paveikslėlį.

1 Ledo arenoje skamba muzika. Ratu skrieja daugybė vaikų. Žvilga pačiūžų plienas. Aidi linksmi balsai. Kamilė čiuožia pačiu arenos pakraščiu. Ji dar netvirtai stovi ant pačiūžų.

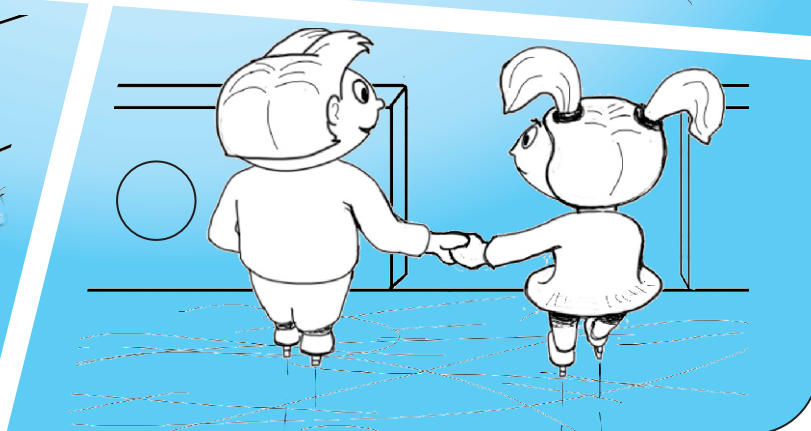
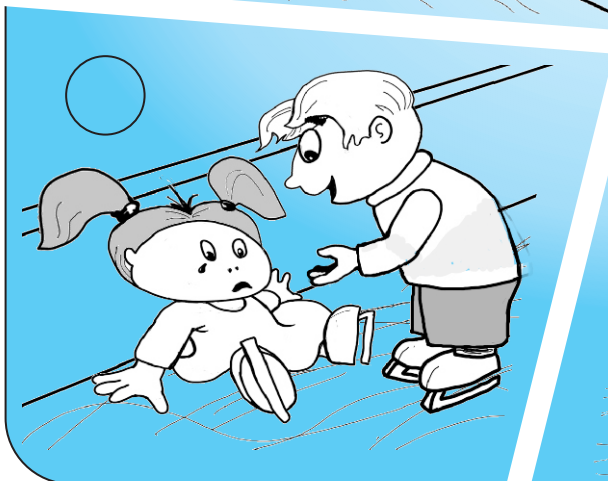
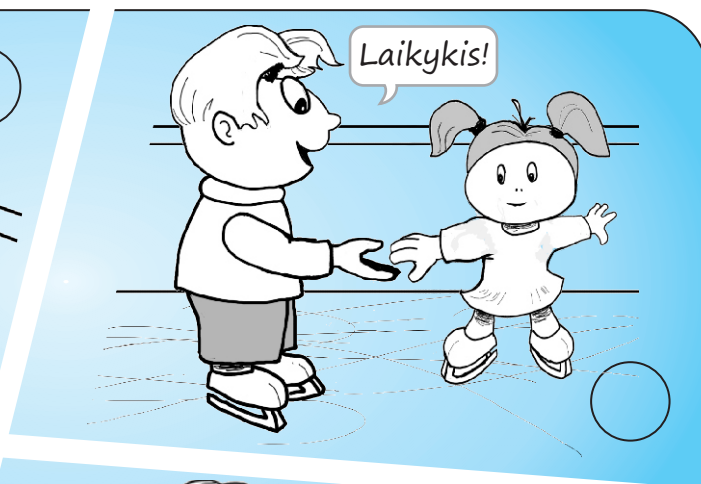
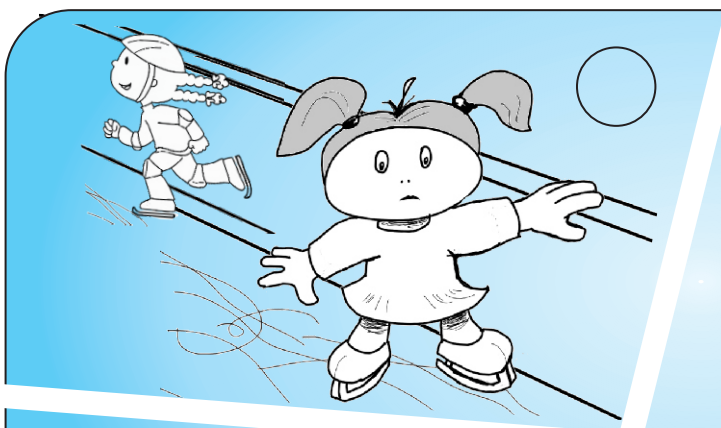
2 Alius mato, kad Kamilė bijo. Jis ištiesia jai ranką.

– Laikykis! – šaukia.

Kamilė stveria draugą už rankos.

3 Jiedu drąsiai skrieja su visais ratu. Staiga Kamilės pačiūža už kažko užkliūva. Kamilė krenta. Alius nespėja jos sulaikyti.

4 Alius padeda Kamilei atsistoti. Jai labai skauda koją ir ranką. Iš akių byra ašaros. Kamilė įsitveria į Aliaus ranką ir išeina iš arenos.

Pasiskirstykite į grupes ir išmokite pagal paveikslėlius gražiai papasakoti, kas atsitiko Kamilei. Stenkitės teksto neskaityti. Kuriai grupei sekėsi geriausiai?

Iš 1-o pratimo teksto išrašykite žodžius su priebalsių minkštumo ženklu *i*. Jį nuspelvinkite.

Pač*iu*žų, _____

Kurie parašyti žodžiai atsako į klausimą **ką veikia?** Pabrauk juos raudonai.

Apie kokias žiemos pramogas tu norėtum papasakoti draugams? Kurie žodžiai, pasakymai tau tiktų? Pabrauk. Mėgink papasakoti (žodžiu).

Ką veikiau?	Kada?	Kur?	Su kuo?
Kaip aš slidinėjau	žiemą,	miške, parke,	su draugu,
Kaip man buvo smagu su pačiūžomis	žiemos pradžioje,	kalnuose, mūsų kieme, mūsų sode,	su drauge,
Su rogutėmis	gruodį, šeštadienį, sekmadienį, savaitgalį,	čiuožkykloje, ledo arenoje, ant užšalusio tvenkinio,	su draugais,
Kaip stačiau sniego pilį	rytą, vakarą,	nuo kalniuko, nuo kalno, nuo trampino	su broliu,
Kaip lipdžiau senį besmegenį	vieną dieną, gražią žiemos dieną		su sesute,
			su mamyte,
			su tėveliu,
			su močiute,
			su seneliu,
			vienas viena

Pakeisk žodžius pagal pavyzdį. Nuspelvink **-iau** ir **-au** po *j*.

vežu _____ vež*iau* _____ slidinėju _____ slidinėj*au* _____

čiuožiu _____ važinėju _____

verkiu _____ šokinėju _____

MOKYKIS!

Ką veikiau?
stačiau
kasčiau
ėjau

Pasakoja patirtus įspūdžius. Rašo žodžius su priebalsių minkštumo ženklu *i*

Perskaitykite eilėraščio ištrauką. Pabraukite jums gražius pasakymus. Įsivaizduokite ir papasakokite, kas atsitiko.

ČIUOŽYKLOJE

Ramutė Skučaitė

Kas čia dedas? Kas čia dedas? Eglės, snaigėm užsikloję,
Aidi miškas, žėri ledas, Šakomis katučių ploja!
Vėjas stebis, vėjas ūžia: Krest! – spygliuką užpernykštį,
– Kiškiai čiuožia su pačiūžom! Kiškis čiūžt! – pagavo kiškį!

pernai
pernykštis
užpernai
užpernykštis
pagauti kiškį –
parpulti

8

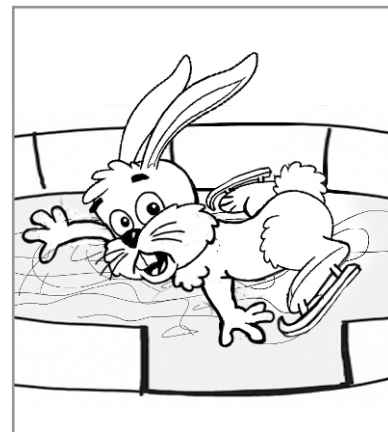
Eilėraščio „Čiuožykloje“ tekste nuspalvinkite priebalsių minkštumo ženklą *i*. Įsižiūrėkite, kaip tie žodžiai rašomi.

9

Prisiminkite Zuikį Puikį (vad. p. 15). Įsivaizduokite, kaip Zuikis Puikis atėjo į čiuožyklą. Kas jam atsitiko? Kurkite visi kartu: sugalvokite sakinius, išrinkite labiausiai tinkamus, rašykite lėtoje ir sąsiuviniuose.

Kaip Zuikis Puikis čiuožti mokėsi

Buvo graži sausio diena. Žvėrys miške įsirengė čiuožyklą. Atskubėjo ir Zuikis Puikis. Jis užsidėjo pačiūžas ir išdidžiai žengė ant ledo. Juk čiuožti taip lengva!

10

Parašę dar kartą perskaitykite rašinėlį. Pasitikrinkite, ar nepadarėte klaidų. Aptarkite, kuriuos žodžius rašyti buvo sunkiausia. Pabraukite juos.

Kolektyviai kuria rašinėlį, mokosi pasitikrinti žodžių rašymą

Namų darbai

Prisimink patį įdomiausią, smagiausią šios žiemos nuotykį ir nupiešk. Piešinyje parašyk savo ir kitų žmonių, jeigu juos nupiešei, vardus. Parašyk nupieštų daiktų, vietos pavadinimus (juos tikriausiai rasi skaitytuose tekstuose).

Mėgink aprašyti nupieštą nuotykį. Sugalvok ir parašyk pavadinimą. Gali vartoti apačioje surašytus žodžius (tik tuos, kurie tau tiks), kviestis į pagalbą tėvelius ar kitus namiškius.

Vieną dieną, gražią žiemos dieną, vieną gruodžio sekmadienį, vieną vakarą; išėjome su slidėmis, su pačiūžomis, su rogutėmis, išvažiavome į kalnus, skridome; ant kalniuko, į čiuožyklą, į parką, į kiemą, į stadioną; slidinėjome, leidomės nuo kalno, čiuožėme, čiužinėjome, vartėmės sniege; lipdėme senį besmegenį, statėme sniego pilį, mėtėmės sniego gniūžtėmis; visi aplipome sniegu, buvome snieguoti, buvo linksma.

Aprašo smagiausią žiemos nuotykį

KAIP PASITINKI KALĖDAS? KO IŠMOKAI PER PUSMETĮ?

1 Atlik šias užduotis ir įsivertink!

Perskaityk. Kuriai teksto daliai tinka paveikslėlis?
Nuspalvink jį.

Pagal Praną Mašiotą

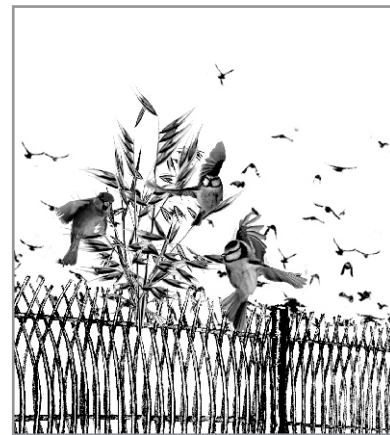
PAUKŠTELIŲ EGLELĖ

Alenytei Kūčių vakarą parėdė eglelę.

Iš ryto Alenytė papusryčiavo ir šoko trupinėlių rinkti. Norėjo paukštelių pavaišinti.

Nubėgo pas tėvelį ir paprašė avižų pėdo. Tą avižų pėdą Alenytė užmovė ant lazdos ir įstatė į tvorą.

Sulėkė paukšteliai iš visų pusių ir ėmė lesti avižas.

aviža
pėdas
avižų pėdas

Už teisingą atsakymą 5 balai.

Gavau

balus

2

Rask atsakymus į teksto klausimus. Sujunk juos.

Ką Kūčių vakarą parėdė Alenytei?

Ko šoko rinkti Alenytė?

Ką ji užmovė ant lazdos?

Kas sulėkė iš visų pusių?

paukšteliai

trupinėlių

avižų pėdą

eglelę

Už kiekvieną teisingą atsakymą 2 balai.

Gavau

balus

3

Iš žodžių sudaryk tris sakinius.

kiemas, augti,
graži, eglutė,

vaikai, puošti,
eglutė

eglutės prie senis
stovi besmegenis

Už kiekvieną teisingai sudarytą sakinį 2 balai.

Gavau

balus

Įsivertina, kaip suprato tekstą, geba sudaryti sakinius

4 Įrašyk praleistas raides.

Ant mano eglutės daug žaisliuk_. Dar pakabinau
namel_, kiškut_ ir burbul_. Viršuje švieč_ žvaigždė.
Apie eglutę skriej_ erdvėlaivis.

Už kiekvieną teisingai įrašytą raidę 2 balai.

Surinkau balus

5 Išspręsk kryžiažodį.

1. Mėnuo, kurio 25-ą dieną švenčiame Kalėdas.
2. Be rankų, be kirvio pastatė tiltą.
3. Balta paklodė visą žemę dengia.
4. Pirmas metų mėnuo.
5. Žiemos mėnuo, bet vadinasi vasaros vardu.

1							
2							
3							
4							
5							

Už kiekvieną teisingą atsakymą 1 balas.

Surinkau balus

6 Tark 5-ą kryžiažodžio žodį. Priebalses nuspaldink mėlynai, balses – raudonai.

Už priebalses 4, už balses 3 balai.

Už kiekvieną klaidą nubraukiamas 1 balas.

Surinkau balus

7 Perskaityk šias eilutes. Rask dvibalsius. Žaliai nuspaldink jų raides.

Dunda ratai, šlepsi batai – Atvažiuoja Nauji metai...
Kas dabar čia dedas? Tai šaunus paradas!

Jonas Minelga

Už kiekvieną rastą dvibalsį 1 balas. Gali surinkti 7 balus.

Surinkau balus

8 Rask šiame puslapyje 5 žodžius su priebalsių minkštumo ženklu *i* ir parašyk.

Už kiekvieną žodį 1 balas.

Surinkau balus

Galėjai surinkti 55 balus.

Iš viso surinkta balų

Namų darbai

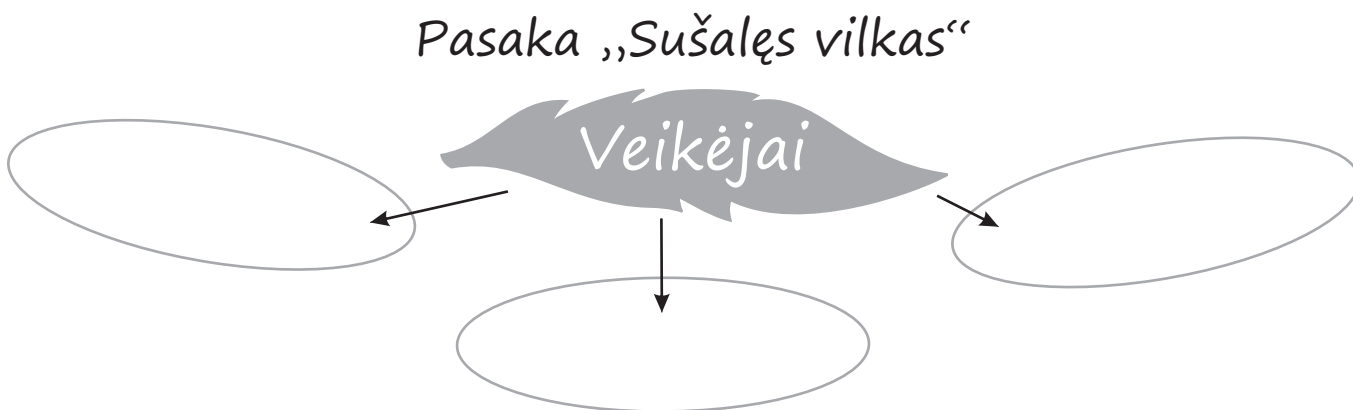
Nupiešk gražų atviruką ir pasveikink visus namiškius su šv. Kalėdom ir Naujaisiais metais. Gal gali ir eilėraštį jiems sukurti?

Įsivertina, kaip žino žiemos mėnesius, kaip skiria lietuvių kalbos garsus

Prisimink pasaką be galo „Sušalęs vilkas“ (vad. P. 56) ir surašyk jos veikėjus.

2

Pasiskirstykite į grupes. Kiekviena grupė prisiminkite kuo daugiau pasakų veikėjų. Surašykite juos ant didelio popieriaus lapo. Lapus pakabinkite lentoje ir perskaitykite.

3

Iš tų lapų nusirašyk kelis pasakų veikėjus.

Pasakų veikėjai:

žmonės: _____

gyvūnai: _____

daiktai: _____

kiti: _____

4

Prisiminkite skaitytas ar girdėtas pasakas.
Perskaitykite klausimus ir parašykite atsakymus.

KAS?

Kas rado miške vilką? _____

Kas apgavo karalių? _____

Kas uodegą prišalo? _____

Kas kalbino klevo lapelius? _____

Kas išdygo po ąžuolu? _____

Kas atėmė iš bebriuko draugus? _____

Prisimena skaitytų pasakų veikėjus. Mokosi atsakyti į klausimą *kas?*

5

Iš pasakaitės „Ruoniai“ (vad. p. 57) išrinkta keliolika žodžių. Kurie žodžiai atsako į klausimą **kas?** Išbrauk tuos, kurie neatsako į klausimą **kas?**

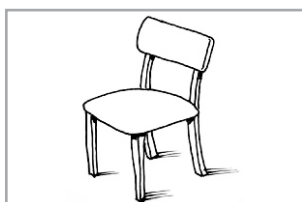
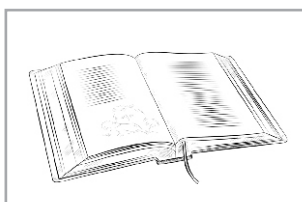
neria šaltis saulė

vanduo šiaurė ledai ruoniai

išsitiesia skaito **Kas?** vasara kėdutės

6

Dailininkas nupiešė kelis daiktus, kurie minimi pasakaitėje „Ruoniai“ (vad. p. 57). Parašyk jų pavadinimus.

7

Antroakai su šiais žodžiais sugalvojo sakinių. Perskaitykite, parašykite klausimus, į kuriuos atsako pabraukti žodžiai.

Kas? **Ką?**
Adomas perskaitė įdomią knygą. Knygoje
 daug gražių pasakų. Salėje trūksta kėdžių.
 Atnešk kėdę senelei atsisėsti. Sena kėdė visai
 sulūžo. Mano akiniai labai gražūs.
 Kur skudurėlis akiniams valyti? Noriu ledų.
Leduose daug riebalų. Vaikai vaišinosi ledais.

MOKYKIS!

Daiktų pavadinimai sakinyje gali atsakyti ne tik į klausimą **kas?** (kėdė), bet ir į kitus klausimus:
ko? (kėdės)
kam? (kėdei)
ką? (kėdę)
kuo? (kėde),
kur? kame? (kėdėje)

Mokosi atpažinti žodžius, kurie atsako į klausimą **kas?**, kelti sakinio žodžiams klausimus

Perskaitykite dar vieną pasakaitę. Kas joje netikėta, juokinga?
Visi kartu iš pateiktų sakinių sudarykite pasakaitės planą.

ŽVEJYBA

Viena žuvis sumanė pameškerioti. Buvo žiema, todėl apsiavė šiltus batus, užsidėjo pačiūžas, paėmė rogutes ir patraukė ledu.

Išgręžė lede eketę ir išmerkė lauk meškerę.

Tačiau ten nieko nebuvo, tik vieniša varna. Varna pastebėjo jauką, čiupo ją snapu ir nuskrido. Ir žuvis kaip kulka išlėkė pro eketę į orą, nes nespėjo paleisti meškerės.

– Nenoriu skraidyti!– sušuko žuvis ir pliumptelėjo atgal į eketę.

*Pagal
Kęstutį Kasparavičių*

Žuvis ruošiasi meškerioti.

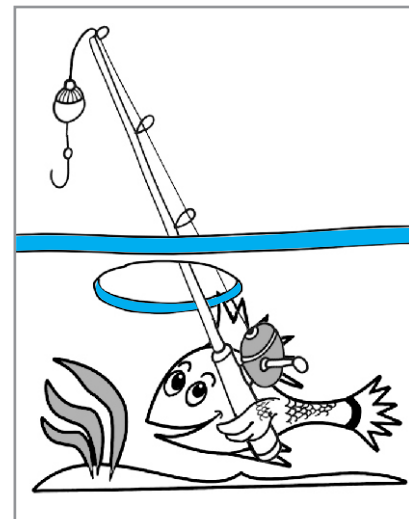
Žuvis meškerioja.

Varna nešasi žuvį.

Žuvis pliumpteli atgal į eketę.

Planas

1. _____

Ž

eketė – iškirsta skylė lede

merkti
įmerkti
išmerkti
jaukas

Iš 8-o pratimo teksto išrašykite gyvūnų, daiktų, kitų pavadinimų, parašykite klausimą, į kurį jie atsako. Žodžiu paaiškinkite, ką jie reiškia (pavyzdžiui, gyvį, baldą, apavą, įrankį ar kt.).

Batus (ką?), žuvis (kas?), _____

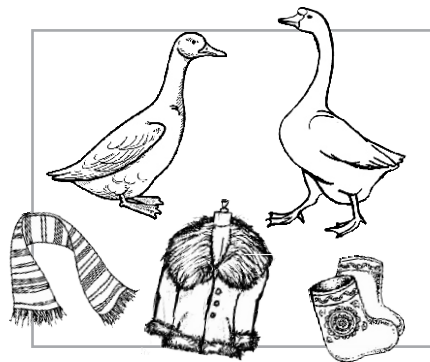
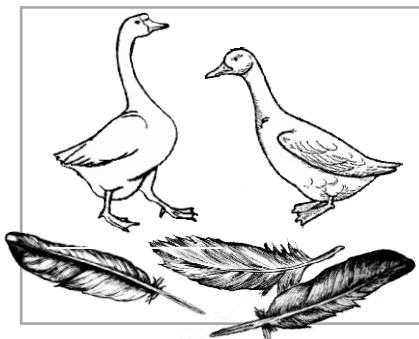
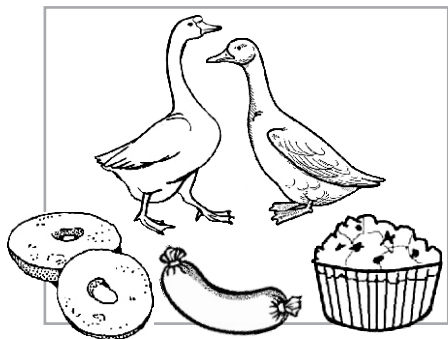
Mokosi planuoti tekstą. Atpažįsta daiktų pavadinimus, kelia klausimus

Namų darbai

1

Prisimink pasaką „Žaselės su plunksnelėm“ (vad. p. 59). Parašyk, kuriame paveikslėlyje nupieštas pirmas žaselių pulkas, kuriame – antras, kuriame – trečias?

2

Parašyk, ką mergaitei numetė pirmas žaselių pulkelis, ką antras, o ką trečias.

Pirmas žaselių pulkelis numetė _____

Antras žaselių pulkelis numetė _____

Trečias žaselių pulkelis numetė _____

3

Pabrauk žmonių, gyvūnų, daiktų pavadinimus. Parašyk, į kokį klausimą jie atsako (klausimus rasi lapelyje).

Žaselės išmetė du arklius, karietą ir gražų bernelį.
O tas bernelis tuos arklius įsikinkė į karietą ir
atvažiavo pas senelę ir anūkę. Ir iškėlė vestuves.

Kas?
Ką?
Į ką?
Pas ką?

4

Pasek pasaką „Žaselės su plunksnelėm“ namiškiams.
Išmokyk juos anūkės dainelę ir visi kartu padainuokite.

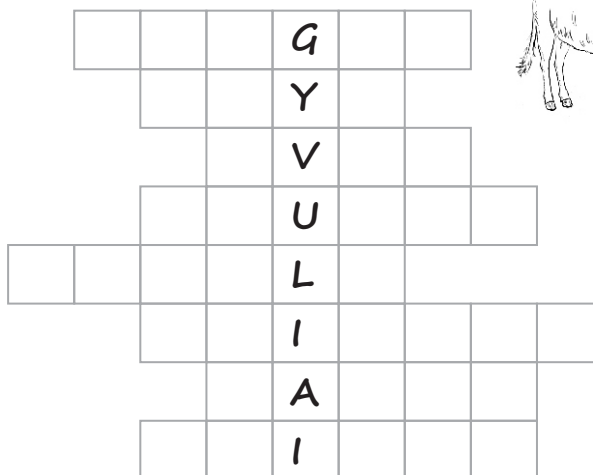
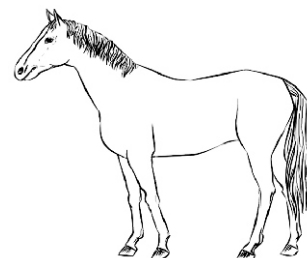
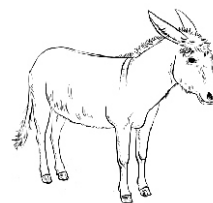
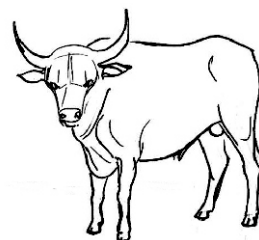
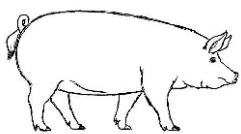
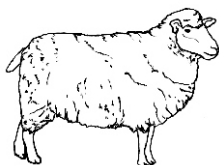
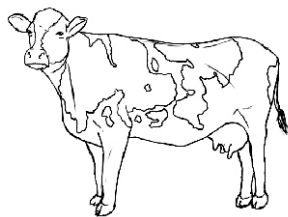

Mokosi planuoti pasaką, ją seka namiškiams. Atpažįsta daiktų pavadinimus

Jeigu žinai, kaip šie naminiai gyvuliai vadinasi, išspręsi kryžiažodį. Palenktyniaukite su draugu ar drauge!

KAS TAI?

Atsakyk į klausimus vienu žodžiu. Paskui sužinok, kaip atsakė draugai.

Kas duoda pieno?

Kas traukia vežimą?

Kas saugo namus?

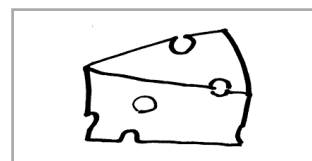
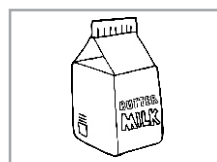
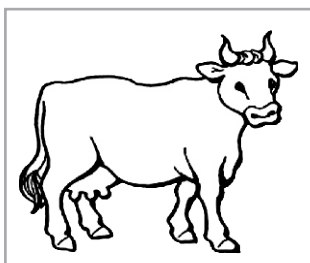
Kas augina lašinius?

Kas neša medų?

Kas deda kiaušinius?

Pasitarkite ir baikite sakinius.

Karvutė duoda _____.

Iš pieno gamina _____, _____, _____.

Iš varškės spaudžia _____.

Ką? varškę

Sprendžia kryžiažodį, atsako į klausimus, rašo sakinius. Klausimas **kas?**

Perskaityk tekstą. Pabrauk žodžius, kurie yra gyvūno, jo kūno dalių pavadinimai.

OŽKELĖ

Vaižgantas

Tėvelis nupirko Mikučiui ožkelę. Kokia graži buvo ožkelė! Juoda, baltais lopais. Snukelis mažutytis, o kaktoje jau gali užgriebti mažučius ragelius. Mikutis savo ožkelę praminė Juode.

Juodė nebijojo žmonių. Užšokdavo ant suoločių, ant suolų, ant stalo. Bėga Mikutis, bėga ir Juodė. Bėgs bėgs – strikt ir šokteri. Tai juoko Mikučiui, kai ožkelė striksi!

Nurašyk sakinį, kuriame yra baldų pavadinimų. Juos pabrauk.

Tekste „Ožkelė“ rask du sakinius, kuriuose yra po du vardus. Nurašyk vieną sakinį. Nuspelvink didžiąsias raides. Pasakyk, kodėl jos rašomos.

Perskaityk galvosūkį. Kartu su draugu ar drauge ištaisykite klaidas – nubraukite pažymėtus netinkamus žodžius ir viršuje parašykite tinkamus (visi jie yra tekste).

GALVOSŪKIS

Ramutė Skučaitė

Dvi *avytės* skarą ardo,
Triušis kamuolį sau spardo,
Dvi *mergytės* žolę peša,
Trys *voriukai* – medų neša.

Audrius straksi po gardelį,
O *bitutės* – ten, kampely,
Stropiai stropiai neria tunklą –
Palubėj pačioj...
Netinka?
Tai pasukit galveles,
Ištaisykit klaidėles!

Mokosi atpažinti tekste gyvūno, jo kūno dalių pavadinimus, sprendžia galvosūkį

Visi kartu skaitykite ir raskite žodžius, kurie atsako į klausimą **kas?**

ŽIEMĄ SODE

Žiema. Sode snaudžia medžiai. Sniege paskendo krūmai, gėlės. Ir suolelis, ir takas užsiklojo sniego kilimu. Sodo kampe po lapais – ežio guolis. Jo miegas ramus. O voveraitė nemiega. Jai rūpi riešutai. Gal vaikai ir saldinių duos? Jų balsai girdėti sode. Ten yra kalniukas. Tikras smagumas čiuožti nuo jo ant užpakalio! Tik ką pasakys mama?

Iš teksto „Žiemą sode“ išrašykite daiktų pavadinimų pavyzdžių. Sugalvokite dar po du ir parašykite.

Žmonių: <i>tėtis,</i> <i>Donatas,</i> _____ _____	Gyvūnų: <i>karvė,</i> <i>varlė,</i> _____ _____	MOKYKIS! Kas? vaikas, voverė, medis, gėlė, suolas, takas, balsas, miegas, smagumas, ... Kalbos moksle tai daiktų pavadinimai, arba vardai.	
Augalų: <i>pušis,</i> <i>rožė,</i> _____ _____	Daiktų pavadinimai		
Valgių: <i>duona,</i> <i>košė,</i> _____ _____ _____	Buities daiktų: <i>stalas, puodas,</i> _____ _____ _____		Kiti: <i>sapnas,</i> <i>vasara,</i> _____ _____ _____

Lapelyje parašytus žodžius pakeisk taip, kad jie atsakytų į klausimą **ką?**

Žirgas, avis, karvė, žąsis,
triušis, asilas, višta

Matau žirgą, _____

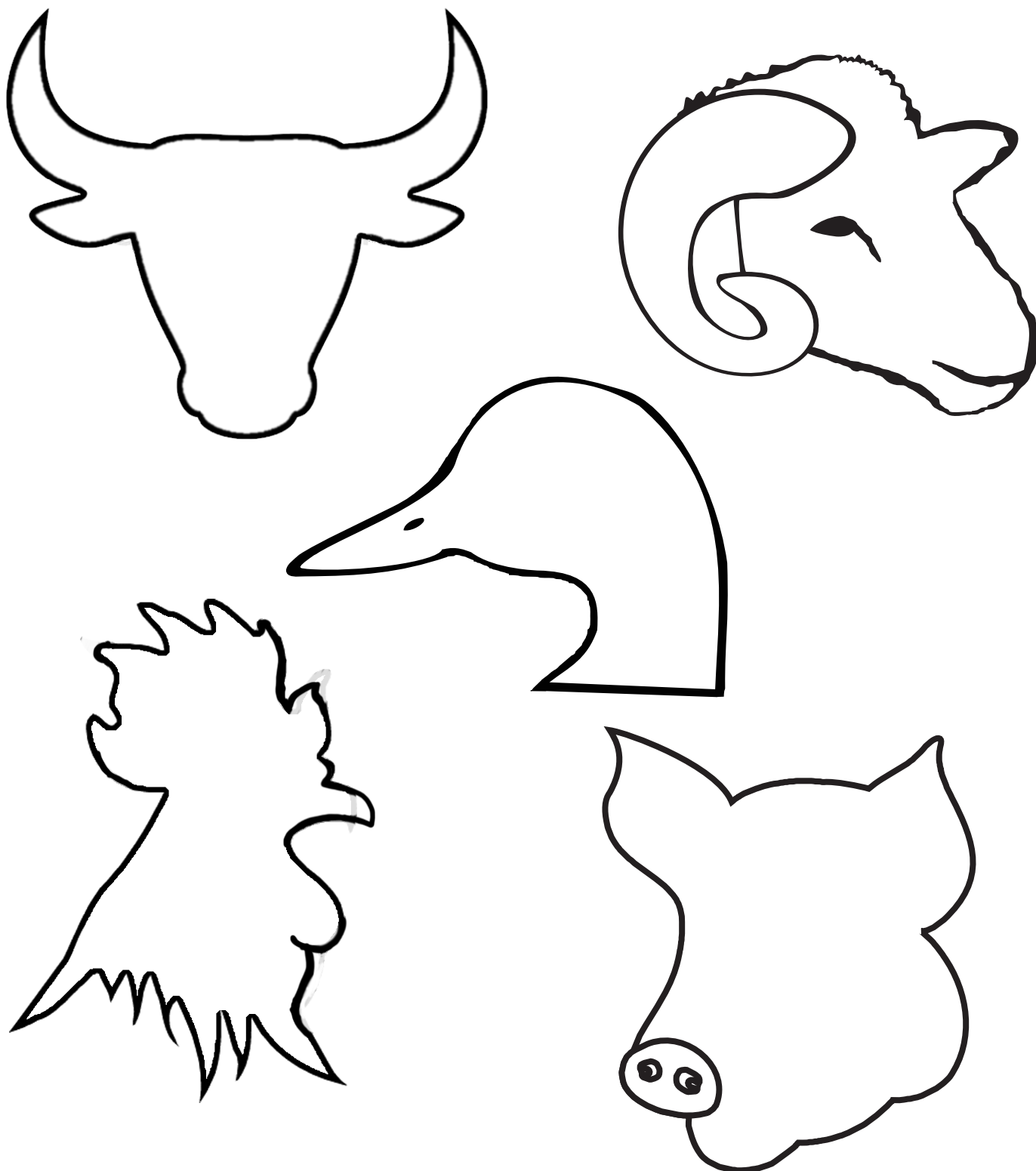
Apibendrina, kas kalboje yra daiktas. Kartoja klausimą **ką?**

Namų darbai

1

Pirmoje klasėje išmokai pasigaminti lėles, užmaunamas ant pieštuko ar kokio pagaliuko. Prisimink, kaip tai daroma. Paskui pasigamink pasakos „Jaučio trobelė“ lėles ir su namiškiais arba draugais suvaidinkite šią pasaką.

Gamina pasakos veikėjų lėles. Vaidina pasaką

Pasitikrink, ar žinai Lietuvos miškų žvėris – išspėsk kryžiažodį. Kuris žvėris nebuvo paminėtas vadovėlio tekste „Ar žinai, kad...“? Kodėl? (vad. p. 64)

LIETUVOS ŽVĖRYS

1. Kas turi daug adatų?
2. Kas ėriukus vagia?
3. Kas žąsų tyko?
4. Kas moka bulves kasti?
5. Kas medų mėgsta?
6. Kas grakšti, greita?

Perskaityk tekstą – sužinosi atsakymą į 5-ą klausimą. Paskutinėje teksto dalyje pabrauk daiktų pavadinimus.

MEŠKINAS TIMAS

Senovėje Lietuvos miškuose buvo daug lokių. Tačiau jau seniai šių žvėrių mūsų šalyje nebėra. Prieš daug daug metų medžiotojai sumedžiojo paskutinį lokį.

Tačiau Lietuvoje, Žemaitijoje netoli Telšių, gyvena vienas lokys. Jo vardas Timas. Jam 15 metų. Į Telšių Žvėrinčių Timas pateko iš vieno žvėryno, o ten – iš cirko.

Žmonės labai myli Timą. Pastatė jam didelį namą. Kasmet dovanoja daugybę stiklainių uogienės ir medaus. O Telšių mokiniai net nupiešė piešinių namui papuošti.

Pagal internetą

Telšiai
Žemaitija
Žvėrinčius

MOKYKIS!

Žodis gali reikšti **vieną daiktą**:
vaikas, lokys,
namas, ... **Arba**
du, tris ir
daugiau daiktų:
vaikai, lokiai,
namai, ...

Iš 2-o pratimo teksto į lentelę nurašyk pabrauktus žodžius, kurių gale yra nosinės raidės.

Reiškia vieną daiktą ir atsako į klausimą ką?	Reiškia daugiau negu vieną daiktą ir atsako į klausimą ko?

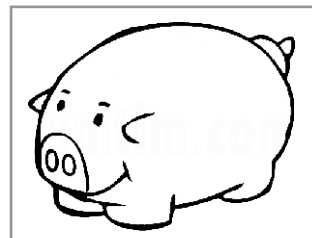
Sprendžia kryžiažodį. Mokosi skirti, kada žodis reiškia vieną daiktą, o kada daugiau

4

Pasitarkite ir baikite labai svarbius sakinius. Parašykite pavyzdžių.

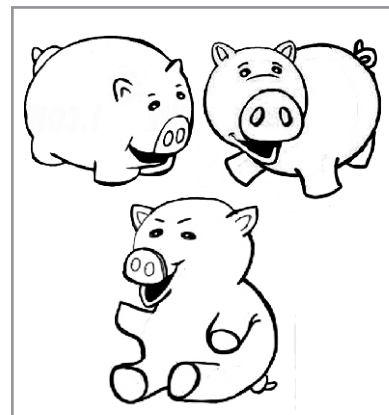
Kai žodis reiškia vieną daiktą ir atsako į klausimą **ką?**, jo gale rašome _____.

Ką matau? **Lapę**, _____.

Kai žodis reiškia daugiau negu vieną daiktą, daug daiktų ir atsako į klausimą **ko?**, jo gale rašome _____.

Ko (daug) miške? **Lapių**, _____.

5

Irašyk praleistas raides. Kaip parašė draugai? Paašrinkite, kodėl taip parašėte.

Žiemą miške

Tylu žiemą miške. Nėra paukščiai __. Negirdėti žvėri __. Ir žmoniai __ nėra. Bet kas čia? Kiek daug sniege pėd __! Čia kiški __ būta! O kas nukrėtė snieg __ nuo drebulės šak __? Net vieną šak __ nulaužė.

Gražuolis briedis. Toliau snieg __ išmindė stirnos. Tik vilk __ pėd __ nematyti. Jų nėra šiame miške.

6

Perskaityk eilėraštį. Pabrauk klausimą **kur?** Skaitykite chorą šį eilėraštį.

Kur?

Anzelmas Matutis

Mama,	Kur kiškutis?
Kur nauja knyga?	Mama kur?
Kur lėlės	Gal varlytė,
Suknia marga?	Ne mergytė
Kur meškutis?	Kurkuliuoja:
Nė mur-mur...	Kur kur kur?!

Įtvirtina žodžių, kurie atsako į klausimus **ką?**, **ko?**, rašybą. Kelia klausimą **kur?**

Pasitardami atsakykite tai eilėraščio mergytei – raskite lapelyje sakiniui tinkamą žodį, kuris atsako į klausimą **kur? (kame?)**, ir parašykite. Nuspalvinkite paskutinę to žodžio raidę.

Kur?

Nauja knyga yra _____

Lėlės suknia kabo _____

Meškutis sėdi _____

Kiškutis guli _____

lentyna, lentynoje;
spintoje, spinta;
pintinė, pintinėje;
lova, lovoje

MOKOMĖS!

Kur?

lange, languose,
name, namuose,
egėlėje, eglėse

Įrašyk praleistas raides. Sužinok, kaip parašė draugai. Paaškindite, kodėl taip parašėte.

Kas kur gyvena?

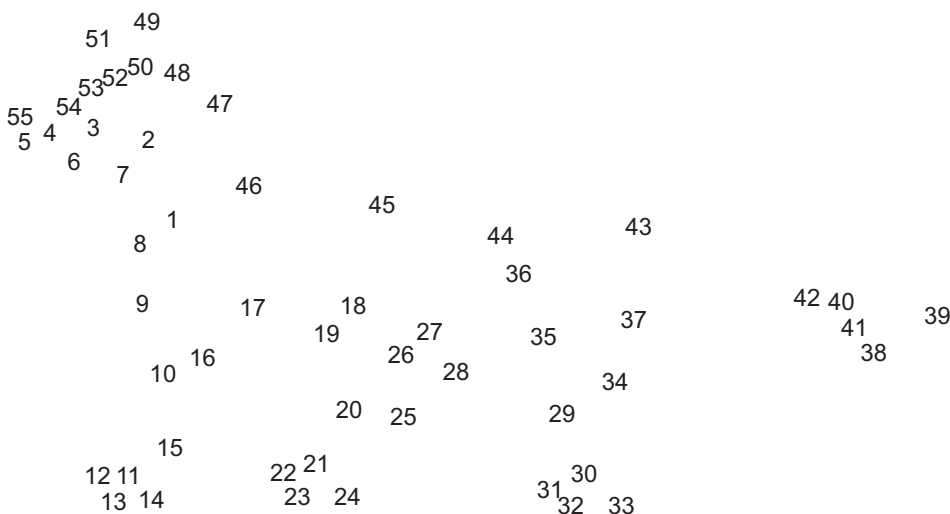
Mišk__ gyvena daug žvėrių. Ir kiekvienas turi savo vietą. Lapė lindi oloj__. Kiškis slepiasi pakrūmėj__. Vilkas miega duobėj__ po išvirtusiu medžiu. Voverė – drevėj__.

Namų darbai

1 Sujunk iš eilės skaičius – sužinosi, koks žvėrelis slepiasi. Sužinojęs gali nuspalvinti, sugalvoti ir parašyti jo vardą.

2 Ištraukite klasėje burtus, apie kurį Lietuvos miškų žvėrį, žvėrelį kiekvienas išmoksėte papasakoti draugams. Rask apie jį žinių knygoje, internete, klausk tėvelių, senelių. Trumpai parašyk apie jį (tau gali padėti klausimai vad. p. 65). Gali ir nupiešti ar nuotrauką rasti. Kitą savaitę surenkite savo darbų parodą.

Mokosi kelti klausimą **kur? (kame?)**, rašyti žodžius, kurie atsako į šiuos klausimus

AŠ-ANTROKAS!

KŪRINIŲ ŠALTINIAI

- P. 2 Just. Marcinkevičius. Laukinė kriaušė. V. Vaga, 1982. P. 98.
- P. 4 Vytė Nemunėlis. Šimtą metų aš gyvensiu. V.: Gimtasis žodis, 2006. Eil. Nr.9.
- P. 7 Č. Navakauskas. Burbulų lietus. V.: Alma littera, 2012. P. 18.
- P. 8 J. Lapašinskas Duonutė žydi. V.: Vaga, 1982. P. 84.
- P. 14 A. Sabaliauskas. Iš kur jie? V.: Lietuvių kalbos institutas, 1994. P. 44.
- P. 16 Kukulas V. Vėjo birbynė. V.: Vyturys, 2000. P. 59.
- Just. Marcinkevičius. Laukinė kriaušė. P. 90.
- Just. Marcinkevičius. Laukinė kriaušė. P. 87.
- J. Degutytė Pelėdžiuko sapnas. V.: Vyturys, 1999. P. 37.
- P. 17 Lietuvių tautosaka. T. 5. V.: Mintis, 1968. P. 251.
- P. 18 Lietuvių tautosaka. T. 5. P. 663, 662, 672, 678.
- P. 20 Č. Navakauskas Burbulų lietus. P. 18.
- P. 24 M. Vainilaitis Spalvoti nykštukai. V.: Vyturys, 1986. P. 44, 46.
- P. 26 V. Palčinskaitė Namai namučiai. V.: Vaga, 1984, P. 9.
- Just. Marcinkevičius Laukinė kriaušė. P. 88.
- M. Vainilaitis Žydras povas povinėja. V.: LRSL, 1995, p. 85.
- R. Skučaitė. Sukit sukit galveles. K.: Šviesa, 1984, Nr. 33.
- P. 30 L. Grudzinskas. Laiškai beržo tošyje. V.: Vaga, 1976. P.126–127.
- P. 32 Lietuvių tautosaka. T. 4. V.: Mintis, 1967. P. 600.
- P. 34 B. Buračas. Lietuvos kaimo papročiai. V.: Mintis, 1993. P. 297.
- P. 38 V. Račickas Mano vaikystės ledai. V.: Vyturys, 1988. P. 11–14.
- P. 46 R. Skučaitė. Žvangučiai. V.: Vaga, 1976. P. 89.
- P. 49 Lietuvių tautosaka. T. 5. P. 460, 458.
- J. Minelga. Pabūk, varnėne, svečiuose. V.: Džiugas, 1995. P. 49.
- P. 52 K. Kasparavičius. Kvailos istorijos. V.: Nieko rimto, 2005. P. 26.
- P. 55 Vaižgantas. Mikutis gamtininkas. V.: Vaga, 1972. P. 11.
- P. 55 R. Skučaitė. Sukit sukit galveles. Nr. 2.
- P.58 Pagal <http://www.santarve.lt/aktualijos/lietuvoje/zemaitijos-simbolis-meskinas-imofejus-atsvente-ikurtuves/>
- P. 59 A. Matutis. Milžinų šaukštas. K.: Šviesa, 1982. P. 32.

Vadovėlio

AŠ-ANTROKAS!

komplektą sudaro:

- vadovėlis
- du pratybų sąsiuviniai
- mokytojo knyga

